

ปริญญาประดิษฐ์ ในเกมสลับตัวเลข 16 ช่อง

ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN 16-PUZZLE GAME

นายสชายุ น้อยบุตร รหัส 46360145

ห้องstanucและวิศวกรรมศาสตร์
วันที่รับ..... 25/พ.ค. 2553 /.....
เลขทะเบียน..... 15005097
เลขเรียกหนังสือ..... บ.๑๗๑๙
มหาวิทยาลัยเรศวร

ปริญนานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์
คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเรศวร
ปีการศึกษา 2549

ใบรับรองโครงการวิศวกรรม

หัวข้อโครงการ	ปัญญาประดิษฐ์ ในเกมสลับตัวเลข 16 ช่อง		
ผู้ดำเนินโครงการ	นายสถาบูรณ์ น้อยบุตร	รหัส 46360145	
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.สุรเดช จิตประพันธุ์กุลศาลา		
สาขาวิชา	วิศวกรรมคอมพิวเตอร์		
ภาควิชา	วิศวกรรมไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์		
ปีการศึกษา	2549		

คณะกรรมการศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร อนุมัติให้โครงการฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์

คณะกรรมการสอน โครงการวิศวกรรม

.....ประธานกรรมการ
(ดร.สุรเดช จิตประพันธุ์กุลศาลา)

.....กรรมการ
(ดร.พนมพงษ์ ริยะมงคล)

.....กรรมการ
(ดร.สมยศ เกียรติวนิชวิไถ)

หัวข้อโครงการ	ปัญญาประดิษฐ์ ในเกมสลับตัวเลข 16 ช่อง		
ผู้ดำเนินโครงการ	นายศศายุ	นายบุตร	รหัส 46360145
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.สุรเดช	จิตประไภกุลศาลา	
สาขาวิชา	วิศวกรรมคอมพิวเตอร์		
ภาควิชา	วิศวกรรมไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์		
ปีการศึกษา	2549		

บทคัดย่อ

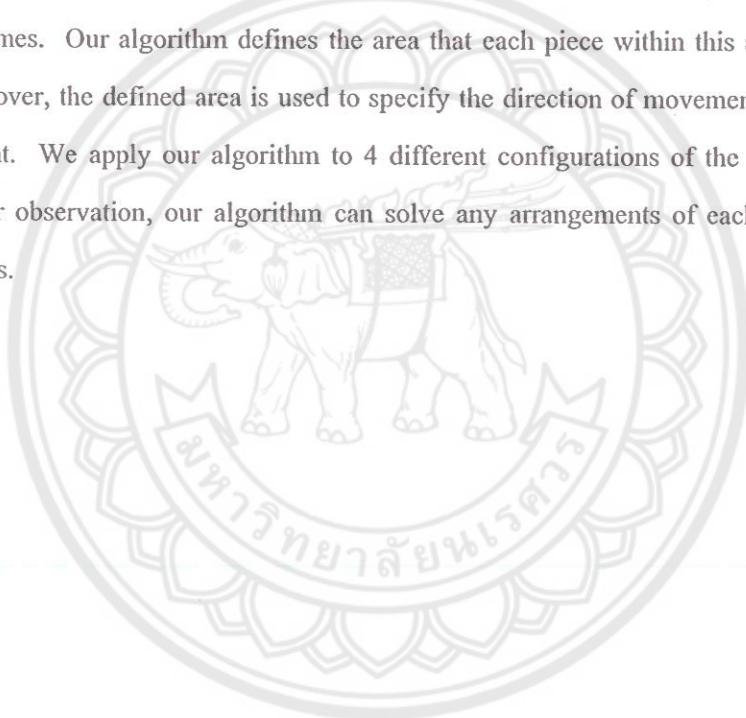
โครงการนี้พัฒนาโปรแกรมปัญญาประดิษฐ์ที่ใช้ในการสลับตัวเลขของเกมสลับตัวเลข 16 ช่อง โปรแกรมนี้ใช้หลักการของการกำหนดขอบเขตพื้นที่เพื่อตัดสินใจสลับตำแหน่งของตัวเลข การกำหนดทิศทางการไหวยของตัวเลข และการออกแนวแต่ละชั้นตอนของการเลื่อนค่าตัวเลข โดยในการพัฒนาโปรแกรมนี้ได้มีการตรวจสอบสมมติฐานว่าปัญญาประดิษฐ์ที่ทำการพัฒนาขึ้นนี้สามารถแก้ปัญหาและสามารถเลื่อนหาคำตอบได้จริง โดยมีการกำหนดรูปแบบการจัดเรียงให้หลักหลาวยมากขึ้นถึงสี่รูปแบบการจัดเรียงด้วยกัน จากผลการทดลองพบว่าโปรแกรมสามารถทำการตัดสินใจในการสลับตัวเลขให้มีการจัดเรียงใหม่ตามแบบฟอร์มต่างๆ ที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้องทุกรูปแบบ

Project title	Artificial Intelligence in 16-Puzzle Game		
Name	Mr.Sadyu	Moiboot	ID. 46360145
Project advisor	Dr.Suradet Jitprapaikulsarn		
Major	Computer Engineering		
Department	Electrical and Computer Engineering		
Academic year	2006		

Abstract

This project develops an artificial intelligence program for finding the solution for the 16-puzzle games. Our algorithm defines the area that each piece within this area is allowed to move. Moreover, the defined area is used to specify the direction of movement and the steps of the movement. We apply our algorithm to 4 different configurations of the 16-puzzle games. Based on our observation, our algorithm can solve any arrangements of each one of the four configurations.

กิตติกรรมประกาศ

โครงการนวัตกรรมคอมพิวเตอร์สำเร็จได้ด้วยดี ก็เนื่องจากความอนุเคราะห์จากท่านอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์สุรเดช จิประไภกุลศาสตร์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำวิธีการในพัฒนาโปรแกรม ตลอดถึงแนวทางการตรวจสอบการทำงานของตัวโปรแกรม พร้อมทั้งเสนอแนวทางการแก้ไขตลอดระยะเวลาการทำโครงการ ศุดท้ายคือขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านและเพื่อนทุกคน ที่ให้คำปรึกษา และให้การสนับสนุนในการทำโครงการครั้งนี้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	ก
Abstract.....	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญรูป.....	ช

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของโครงการ	1
1.2 วัตถุประสงค์โครงการ.....	1
1.3 ขอบข่ายการทำงาน.....	1
1.4 ขั้นตอนดำเนินงาน	2
1.5 แผนการดำเนินงาน.....	2
1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.7 จบประมาณ	3

บทที่ 2 หลักการและทฤษฎี

2.1 กฎกติกาในการเล่นเกม 16-Puzzle.....	4
2.2 หลักการลดTHONพื้นที่ในการจัดเรียง	5
2.3 หลักการแบ่งบริเวณสลับค่าในแต่ละขั้นตอนของการจัดเรียง	6
2.4 แนวคิดขั้นตอนการทำงานของปัญญาประดิษฐ์	9

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการ

3.1 สถาปัตยกรรมของซอฟต์แวร์ในปัญญาประดิษฐ์	11
3.2 การเก็บค่าและคำนวณที่ถูกต้องของเกมในแต่ละรูปแบบของการจัดเรียง	12
3.3 การตัดสินใจในการสลับตัวเลขของปัญญาประดิษฐ์โดยการพิจารณาจากขั้นตอน และบริเวณในการตัดสินใจ	13

3.4 การแก้ปัญหาในการนี่พิเศษที่ปัญญาประดิษฐ์ทำการสับตัวเลขแล้วจะทำให้เกิดผลกระบทต่อการเดินที่ถูกต้อง	21
3.5 การจัดการให้ปัญญาประดิษฐ์ทำการสับตัวเลขเพื่อการจัดเรียงในรูปแบบที่ถูกต้องในแต่ละขั้นตอน	27
บทที่ 4 ผลการทดลอง	
4.1 ผลการเริ่มการทำงานโปรแกรมเกม 16-Puzzle Game	29
4.2 ผลการทำงานของปุ่มต่างๆ ในโปรแกรมเกม 16-Puzzle Game.....	30
4.3 ผลการทำงานของปัญญาประดิษฐ์ ในโปรแกรมเกม 16-Puzzle Game	34
4.4 ผลการทำงานของปัญญาประดิษฐ์ ในโปรแกรมเกม 16-Puzzle Game ในแต่ละรูปแบบการจัดเรียง	43
บทที่ 5 บทสรุป	
5.1 สรุปผลการใช้โปรแกรมปัญญาประดิษฐ์สับคำจัดเรียงให้ถูกต้อง.....	46
5.2 ปัญหาและอุปสรรค.....	46
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	47
เอกสารอ้างอิง	48
ประวัติผู้เขียนโครงการ	49

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 แสดงผลการหาคำตอบที่ถูกต้องของปัญญาประดิษฐ์	44
4.2 ตารางสรุปผลการทำงานของปัญญาประดิษฐ์ในการจัดเรียงทั้ง 4 รูปแบบ	45

สารบัญรูป

หัวเรื่อง	หน้า
2.1 แสดงตัวอย่างเกม 16 – Puzzle และทิศทางการสลับค่า	4
2.2 แสดงตำแหน่งที่ต้องจัดเรียงในชั้นตอนที่.....	5
2.3 แสดงตำแหน่งที่ต้องจัดเรียงในชั้นตอนที่ 1	5
2.4 แสดงบริเวณที่ 1 ในช่วงชั้นตอนที่ 1	6
2.5 แสดงบริเวณที่ 2 ในช่วงชั้นตอนที่ 1	6
2.6 แสดงบริเวณที่ 3 ในช่วงชั้นตอนที่ 1	7
2.7 แสดงบริเวณที่ 4 ในช่วงชั้นตอนที่ 1	7
2.8 แสดงบริเวณที่ 5 ในช่วงชั้นตอนที่ 1	7
2.9 แสดงบริเวณที่ 1 ในช่วงชั้นตอนที่ 6	7
2.10 แสดงบริเวณที่ 2 ในช่วงชั้นตอนที่ 2	8
2.11 แสดงบริเวณที่ 3 ในช่วงชั้นตอนที่ 2	8
2.12 แสดงบริเวณที่ 4 ในช่วงชั้นตอนที่ 2	8
2.13 แสดงบริเวณที่ 5 ในช่วงชั้นตอนที่ 2	8
2.14 รูปแบบการทำงานของปัญญาประดิษฐ์	10
3.1 แสดงโครงสร้างสถาปัตยกรรมซอฟต์แวร์ในปัญญาประดิษฐ์	12
3.2 แสดงตำแหน่งการจัดเก็บค่าของปัญญาประดิษฐ์ในชั้นตอนที่ 1	12
3.3 แสดงตำแหน่งการจัดเก็บค่าของปัญญาประดิษฐ์ในชั้นตอนที่ 2	12
3.4 แสดงบริเวณในการเลื่อนสลับค่าในช่วงชั้นตอนที่ 1	13
3.5 แสดงบริเวณที่ 1 ในช่วงชั้นตอนที่ 1 และทิศทางการเลื่อน	13
3.6 แสดงบริเวณที่ 2 ในช่วงชั้นตอนที่ 1 และทิศทางการเลื่อน	14
3.7 แสดงบริเวณที่ 3 ในช่วงชั้นตอนที่ 1 และทิศทางการเลื่อน	15
3.8 แสดงบริเวณที่ 4 ในช่วงชั้นตอนที่ 1 และทิศทางการเลื่อน	16
3.9 แสดงบริเวณที่ 5 ในช่วงชั้นตอนที่ 1 และทิศทางการเลื่อน	17
3.10 แสดงบริเวณในการเลื่อนสลับค่าในช่วงชั้นตอนที่ 2	17
3.11 แสดงบริเวณที่ 1 ในช่วงชั้นตอนที่ 2 และทิศทางการเลื่อน	18
3.12 แสดงบริเวณที่ 2 ในช่วงชั้นตอนที่ 2 และทิศทางการเลื่อน	18
3.13 แสดงบริเวณที่ 3 ในช่วงชั้นตอนที่ 2 และทิศทางการเลื่อน	19
3.14 แสดงบริเวณที่ 4 ในช่วงชั้นตอนที่ 2 และทิศทางการเลื่อน	19

รูปที่	หน้า
3.15 แสดงบริเวณที่ 5 ในช่วงขั้นตอนที่ 2 และทิศทางการเดือน	20
3.16 แสดงกรณีพิเศษเงื่อนไขที่ 1 ขั้นตอนที่ 1	21
3.17 แสดงกรณีพิเศษเงื่อนไขที่ 2 ขั้นตอนที่ 1	22
3.18 แสดงกรณีพิเศษเงื่อนไขที่ 1 ขั้นตอนที่ 2	24
3.19 แสดงกรณีพิเศษเงื่อนไขที่ 2 ขั้นตอนที่ 2	25
3.20 แสดงลำดับทิศทางการสลับเพื่อจัดเรียงในรูปแบบ 1	27
3.21 แสดงทิศทางการสลับค่าเพื่อจัดเรียงสู่ตำแหน่งที่ถูกต้องในรูปแบบ 1	27
3.21 แสดงลำดับทิศทางการสลับเพื่อจัดเรียงในรูปแบบ 2	28
3.22 แสดงทิศทางการสลับค่าเพื่อจัดเรียงสู่ตำแหน่งที่ถูกต้องในรูปแบบ 2	28
4.1 โปรแกรมเกม 16-Puzzle Game	29
4.2 แสดงปุ่ม Type order ต่างๆที่ใช้ในการเลือก	30
4.3 ผลการเลือกปุ่มรูปแบบการจัดเรียงที่ 1	30
4.4 ผลการเลือกปุ่มรูปแบบการจัดเรียงที่ 2	30
4.5 ผลการเลือกปุ่มรูปแบบการจัดเรียงที่ 3	31
4.6 ผลการเลือกปุ่มรูปแบบการจัดเรียงที่ 4	31
4.7 แสดงผลการเลือกปุ่ม Random เพื่อคลำการเรียงลำดับ	31
4.8 แสดงผลการเลือกปุ่ม Human	32
4.9 แสดงผลการคีย์ค่าลงในโปรแกรมเกม โดยบุคคลเด่น	32
4.10 แสดงผลการเลือกปุ่ม AI Robot	33
4.11 แสดงผลการทำงานของ AI Robot	33
4.12 แสดงผลกระทบของช่องว่างกับค่าที่ต้องการ	34
4.13 แสดงผลเมื่อช่องว่างอยู่ใกล้ค่าที่ต้องการ	34
4.21 แสดงผลกระทบของช่องว่างกับค่าที่ต้องการ	38
4.22 แสดงผลเมื่อช่องว่างอยู่ไกลค่าที่ต้องการ	39
4.23 แสดงผลเมื่อค่าที่ต้องการเข้าสู่จุดที่กำหนดไว้	39
4.24 แสดงปัญญาหาระบบเงื่อนไขพิเศษที่ 1	40
4.25 แสดงผลการแก้ปัญหาระบบเงื่อนไขพิเศษที่ 1	40
4.26 แสดงปัญญาหาระบบเงื่อนไขพิเศษที่ 2	41
4.27 แสดงผลการแก้ปัญหาระบบเงื่อนไขพิเศษที่ 2	41
4.28 แสดงผลการจัดเรียงในขั้นตอนที่ 2	42
4.29 แสดงผลการจัดเรียงเพื่อให้ได้ลำดับที่ถูกต้อง	42

รูปที่

หน้า

4.30 แสดงรูปแบบการจัดเรียงห้อง 4 รูปแบบ 43

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของโครงการ

เนื่องด้วยปัจจุบันมีเกมในรูปแบบต่างนานาอยู่ ซึ่งแต่ละเกมล้วนสร้างแนวคิดให้กับผู้เล่น ตามแนวเกมที่ออกแบบ ซึ่งมีทั้งส่วนที่สร้างเสริมปัญญา และสร้างความเพลิดเพลินให้กับผู้เล่น ซึ่ง ในส่วนของโครงการนี้ต้องการที่จะทำแนวเกมที่สร้างเสริมสติปัญญาและความเพลิดเพลินให้กับผู้เล่น ไปพร้อมกัน ในที่นี้จึงเลือกทำการศึกษาพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ในเกม “16-Puzzle”

เกม 16-Puzzle เป็นการสลับตัวเลขขนาด 4×4 ซึ่งมีจำนวนตัวเลขตั้งแต่ 1-15 และช่องว่าง อีกหนึ่งช่อง โดยที่เราจะต้องทำการสลับเลขไปมาเพื่อให้เลขเรียงตามลำดับ 1-15 เมื่อเรียงถูกต้อง แล้วก็จะเป็นผู้ชนะ

ในโครงการนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะพัฒนาในส่วนที่เป็น AI (Artificial Intelligence) ให้สามารถตัดสินใจในการเลื่อนตัวเลขอย่างกล้าด ถูกต้อง

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- มีความเข้าใจในกฎกติกาและวิธีการเล่นของเกม 16-Puzzle
- สามารถพัฒนา Engines ของเกม 16-Puzzle โดยใช้ภาษา C#
- สามารถพัฒนาในส่วนของ AI (Artificial Intelligence) ของเกม 16-Puzzle โดยใช้ภาษา C#

1.3 ขอบข่ายการทำงาน

- ศึกษากฎกติกาของเกม 16-Puzzle
- ศึกษาวิธีการเล่นเกม 16-Puzzle
- สร้างและพัฒนาเกม 16-Puzzle โดยใช้ภาษา C#
- สร้างและพัฒนาในส่วนของ AI (Artificial Intelligence) ของเกม 16-Puzzle โดยใช้ภาษา C#

1.4 ขั้นตอนดำเนินงาน

1. ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการต่างๆดังนี้
  - รูปแบบและกฎกติกาของการเล่นเกม 16-Puzzle
  - วิธีการเล่นเกม 16-Puzzle
  - การเขียนโปรแกรมโดยใช้ภาษา C#
  - ออกแบบและพัฒนาโปรแกรมในส่วนที่เป็นแนวคิดของ AI
2. ออกแบบและพัฒนาโปรแกรม
3. ทดสอบโปรแกรม
4. ทำการปรับปรุงและแก้ไขโปรแกรม
5. วิเคราะห์การทดสอบพร้อมทั้งสรุปผล
6. จัดทำเป็นรูปเล่ม

1.5 แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ปี 2549					ปี 2550				
	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	
1. รูปแบบและกฎกติกาของการเล่นเกม 16-Puzzle, วิธีการเล่นเกม 16-Puzzle, วางแผนแนวคิดของ AI และ การเขียนโปรแกรมโดยใช้ภาษา C#	↔									
2. ออกแบบและพัฒนาโปรแกรม		↔			↔					
3. ทดสอบโปรแกรม			↔	↔						
4. ปรับปรุงและแก้ไขโปรแกรม					↔	↔				
5. วิเคราะห์การทดสอบพร้อมทั้งสรุปผล						↔	↔			
6. จัดทำรูปเล่มโครงการ							↔	↔		

1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เข้าใจรูปแบบและวิธีการเด่นของเกม 16-Puzzle
2. สามารถสร้างและพัฒนาเกม 16-Puzzle ได้
3. เข้าใจหลักการสลับจัดเรียงตัวเลขที่ถูกต้องของเกม 16-Puzzle
4. สามารถสร้างและพัฒนา AI (Artificial Intelligence) ของเกม 16-Puzzle ได้

1.7 งบประมาณ

1. ค่าวัสดุสำนักงาน	เป็นเงิน	500	บาท
2. ค่าถ่ายเอกสาร	เป็นเงิน	500	บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น		1,000	บาท (หนึ่งพันบาทถ้วน)

บทที่ 2

หลักการและทฤษฎี

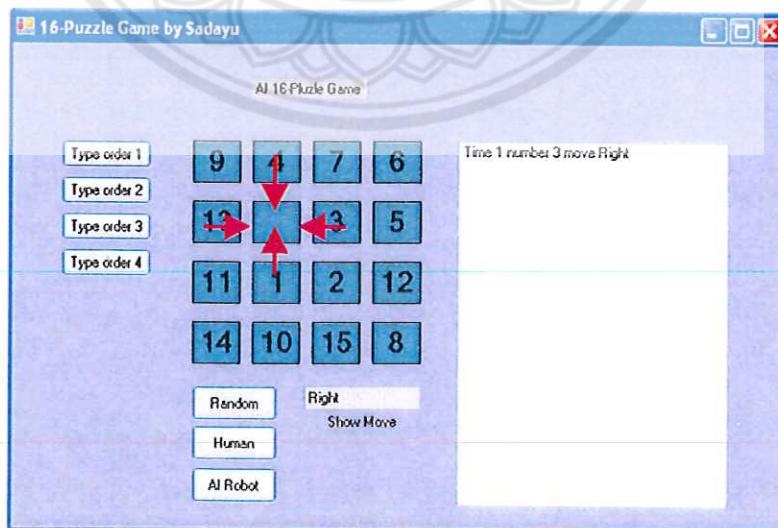
บทนี้จะกล่าวถึงหลักการและทฤษฎีในการคิดพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ เพื่อใช้ในการสลับค่าตัวเลขจัดเรียงในเกม 16 – Puzzle โดยทำการพิจารณาแนวทางจากกฎติกาในการเล่นเกมเพื่อใช้พัฒนาในส่วนของการเลื่อนสลับค่าที่ถูกต้อง และการสังเกตุทิศทางการจัดเรียงเพื่อหาแนวทางที่ใช้ในการจัดเรียงตัวเลขที่ถูกต้องมากที่สุด โดยขอขยายในหัวข้อดังต่อไปนี้

2.1 กฎติกาในการเล่นเกม 16-Puzzle

เกม 16-Puzzle เป็นเกมที่ผู้เล่นจะต้องทำการเลื่อนสลับค่าที่ต้องการเลื่อน โดยสามารถสลับได้กับช่องว่างเท่านั้น ซึ่งสามารถสลับได้ 4 หรือ 3 หรือ 2 ทิศทางเท่านั้น รูปแบบทิศทางการเลื่อนจะสามารถเลื่อนได้ในทิศ บน ล่าง ซ้าย ขวา ระหว่างค่าที่ต้องการเลื่อนกับช่องว่าง

กฎติกาในการเล่นเกมมีดังนี้

- ผู้เล่นจะสามารถทำการเลื่อนค่าที่ต้องการกับช่องว่างเท่านั้น
- ทิศทางในการเลื่อนมีได้เพียงสี่ทิศทางรอบช่องว่างนั้นคือ บน ล่าง ซ้าย และขวา
- ผู้เล่นจะต้องทำการสลับค่าไปเรื่อยๆ จนกว่าค่าภายในเกมมีการเรียงถูกต้องตามรูปแบบการจัดเรียงที่กำหนดไว้ในครั้งแรก
- เมื่อมีการจัดเรียงถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดก็จะจบลงทันที

รูปที่ 2.1 แสดงตัวอย่างเกม 16 – Puzzle และทิศทางการสลับค่า

2.2 หลักการลดตอนพื้นที่ในการจัดเรียง

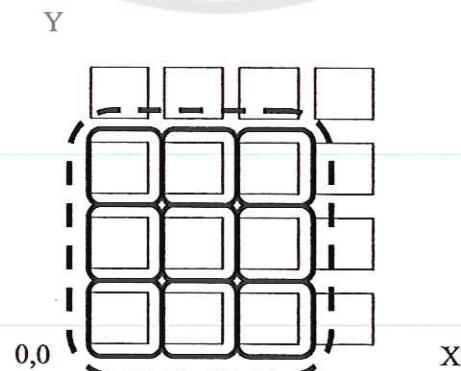
เนื่องจากในส่วนของเกม 16-Puzzle นี้มีพื้นที่ในการสลับค่าได้ทั้งสิ้น 16 ช่อง ซึ่งในแต่ละช่องก็สามารถสลับได้ทั้ง 2 3 และ 4 ทิศทางในการสลับเลื่อนกับช่องว่างซึ่งทำให้เกิดเหตุการณ์ในการสลับจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้เราต้องการที่จะให้ปัญญาประดิษฐ์สามารถทำการจัดเรียงให้ถูกต้อง และมีจำนวนในการสลับที่น้อยที่สุด จึงมีแนวคิดว่าถ้าทำการลดพื้นที่ในการจัดเรียงโดยที่ จำกัด ที่ต้องสลับจัดเรียงค่าในพื้นที่ทั้งหมด 16 ช่อง (4×4) ลดลงเป็น 9 ช่อง (3×3) ตามลำดับจะทำการสลับจัดเรียงนั้นไวขึ้น และถูกต้อง โดยสามารถอธิบายได้ดังนี้

เริ่มด้วยจากการแบ่งการจัดเรียงช่วงขั้นตอนที่ 1 เป็นการจัดเรียงบนพื้นที่ 4×4 ซึ่งจะต้องทำการจัดเรียงค่าในตำแหน่งรอบนอก ซึ่งในที่นี้ได้ทำการกำหนดค่าที่ต้องจัดเรียงในขั้นตอนที่หนึ่งตามตำแหน่ง ดังรูปที่ 2.1

รูปที่ 2.2 แสดงตำแหน่งที่ต้องจัดเรียงในขั้นตอนที่ 1

เมื่อทำการจัดเรียงในขั้นตอนที่ 1 อย่างถูกต้องเป็นที่เรียบร้อยจะทำให้เกิดพื้นที่ในส่วนที่ยังไม่ได้ทำการจัดเรียงมีขนาด 3×3 ซึ่งในส่วนนี้ก็จะทำการจัดเรียงในส่วนขั้นตอนที่ 2 ดังรูปที่ 2.2

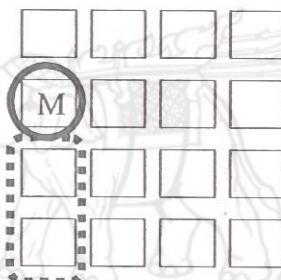
รูปที่ 2.3 แสดงตำแหน่งที่ต้องจัดเรียงในขั้นตอนที่ 1

จากหลักการคังกล่าวจะทำให้พื้นที่ในการสับจัดเรียงมีพื้นที่ในการจัดเรียงลดลงในแต่ละขั้นตอนการทำงาน ซึ่งจะทำให้เหตุการณ์ที่ใช้ในการตัดสินใจของปัญญาประดิษฐ์ลดลงไปด้วย ซึ่งจะทำให้การจัดเรียงนั้นถูกต้องและรวดเร็ว

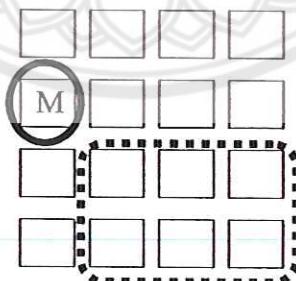
2.3 หลักการแบ่งบริเวณสับค่าในแต่ละขั้นตอนของการจัดเรียง

ในที่นี้ได้จัดแบ่งบริเวณในการจัดเรียงโดยพิจารณาจากตำแหน่งของค่าที่ต้องการซึ่งเทียบกับตำแหน่งที่กำหนดไว้ (M) ซึ่งสามารถแบ่งออกมาในแต่ละขั้นตอนเป็นขั้นตอนละ 5 บริเวณ ด้วยกัน ซึ่งแต่ละบริเวณจะเป็นเงื่อนไขให้กับปัญญาประดิษฐ์ในการตัดสินใจสับค่า ซึ่งประกอบไปด้วยบริเวณ ดังต่อไปนี้

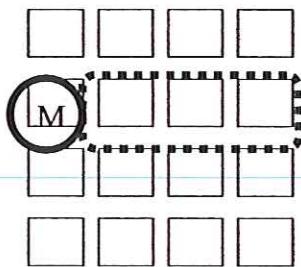
ในแต่ละขั้นตอนนั้นค่าที่ต้องการจะต้องเลื่อนเข้าตำแหน่งที่กำหนดไว้ (M) อยู่ในบริเวณที่ดังรูปด้านล่าง

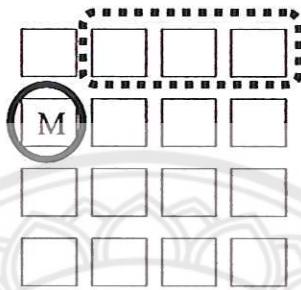
รูปที่ 2.4 แสดงบริเวณที่ 1 ในช่วงขั้นตอนที่ 1

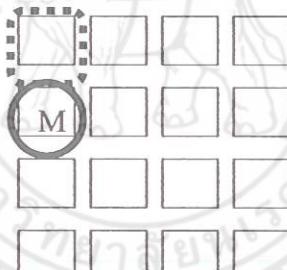
รูปที่ 2.5 แสดงบริเวณที่ 2 ในช่วงขั้นตอนที่ 1

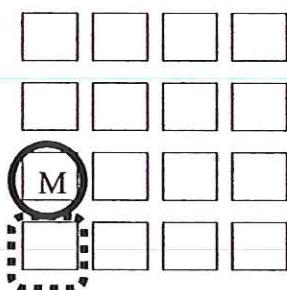
รูปที่ 2.6 แสดงบริเวณที่ 3 ในช่วงขั้นตอนที่ 1

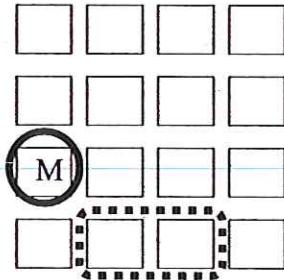
รูปที่ 2.7 แสดงบริเวณที่ 4 ในช่วงขั้นตอนที่ 1

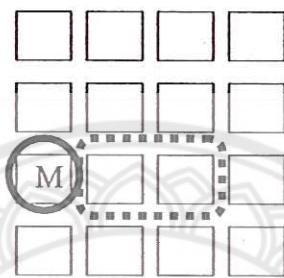
รูปที่ 2.8 แสดงบริเวณที่ 5 ในช่วงขั้นตอนที่ 1

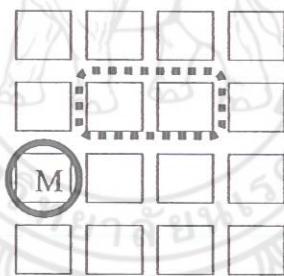
รูปที่ 2.9 แสดงบริเวณที่ 1 ในช่วงขั้นตอนที่ 2

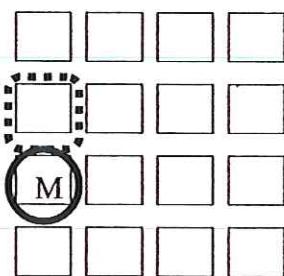
รูปที่ 2.10 แสดงบริเวณที่ 2 ในช่วงขั้นตอนที่ 2

รูปที่ 2.11 แสดงบริเวณที่ 3 ในช่วงขั้นตอนที่ 2

รูปที่ 2.12 แสดงบริเวณที่ 4 ในช่วงขั้นตอนที่ 2

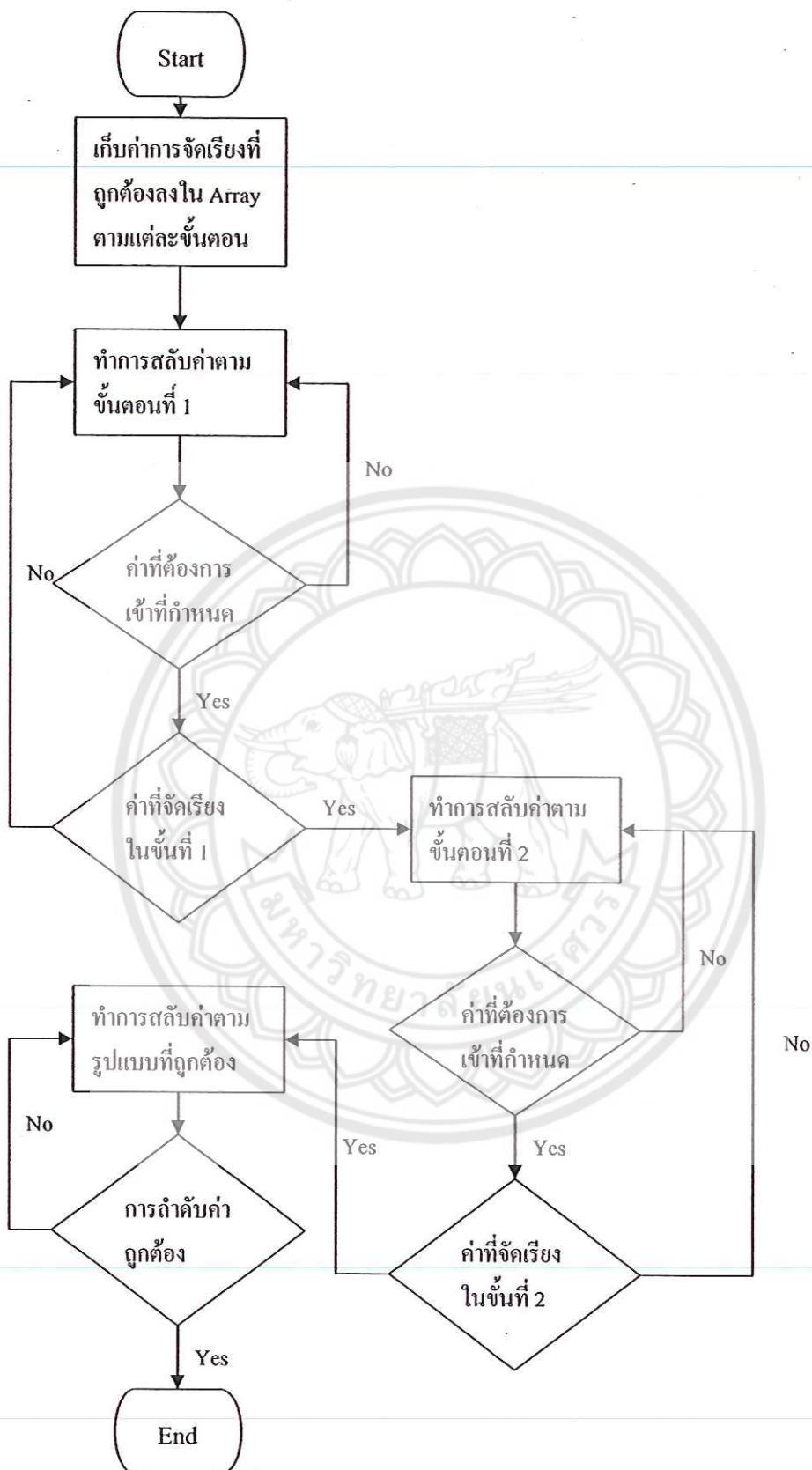

รูปที่ 2.13 แสดงบริเวณที่ 5 ในช่วงขั้นตอนที่ 2

เมื่อมีการแบ่งบริเวณ ในแต่ละขั้นตอนแล้วจะทำให้การตัดสินใจของปัญญาประดิษฐ์ในแต่ละขั้นตอนมีรูปแบบการตัดสินใจที่แน่นอนและถูกต้องตามที่ต้องการ ซึ่งในส่วนของทิศทางการสับตัวเลขจะทำการสับตามการพิจารณาบริเวณดังกล่าวซึ่งในแต่ละบริเวณจะมีทิศทางการเลื่อนสับค่าตัวเลขที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับเหตุการณ์รอบข้างนั้นคือบริเวณที่ค่าที่ต้องการอยู่นั้น เป็นขั้นตอนที่เท่าไร และพิจารณาเงื่อนไขพิเศษต่างๆที่เกิดขึ้น เป็นตัวบ่งบอกว่าปัญญาประดิษฐ์ควรตัดสินใจเลื่อนไปในทิศทางใดจึงจะถูกต้องมากที่สุด

2.4 แนวคิดขั้นตอนการทำงานของปัญญาประดิษฐ์

ขั้นตอนการทำงานของปัญญาประดิษฐ์จะมีลำดับการทำงานโดยเริ่มจากการจำตำแหน่งที่ถูกต้องของตัวเลข ซึ่งจะใช้ Array ทำการเก็บค่าไว้ โดยที่ Array ที่ใช้เก็บค่าจะใช้เท่ากับจำนวนขั้นตอนในการจัดเรียง และมีขนาดเท่ากับจำนวนตำแหน่งในแต่ละขั้นตอนนั้นๆ ในที่นี้มีทั้งสิ้น 2 ขั้นตอนด้วยกัน เมื่อทำการจัดเก็บค่าตำแหน่งแล้ว เมื่อทำการเริ่มเก็บปัญญาประดิษฐ์จะทำการแก้ปัญหาการสับค่าโดยเริ่มจากขั้นตอนจัดเรียงที่ 1 ทำการหาค่าตำแหน่งของช่องว่างและค่าตำแหน่งของเลขที่ต้องการนำมาจัดเรียง จากนั้นทำการเลื่อนสับค่าระหว่างช่องว่างกับเลขต่างๆ โดยมีจุดประสงค์ที่จะทำให้ค่าที่ต้องการมาอยู่ในตำแหน่งที่กำหนดไว้ เมื่อค่าที่ต้องการมาอยู่ในตำแหน่งที่กำหนดไว้แล้ว ก็นำค่าที่ต้องการเลื่อนเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งที่ถูกต้องและจะดำเนินไปจนกว่าจะครบตามค่าใน Array ที่เก็บตำแหน่งของขั้นตอนที่ เมื่อขั้นตอนที่ 1 อยู่ในตำแหน่งที่ถูกต้องแล้วก็จะเริ่มทำงานในส่วนของขั้นตอนที่สองซึ่งจะมีหลักการทำงานที่คล้ายกับขั้นตอนที่ 1 แต่ที่แตกต่างคือทิศทางในการจัดเรียงเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งที่ถูกต้องคือเมื่อค่าใน Array ของขั้นตอนที่ 2 ครบแล้ว ก็จะทำการเลื่อนค่าสู่ตำแหน่งของตัวเลขที่ถูกต้อง ซึ่งลักษณะการจัดเรียงสามารถดูได้ในบทที่ 3 หัวข้อ การจัดการให้ปัญญาประดิษฐ์ทำการสับตัวเลขเพื่อการจัดเรียงในรูปแบบที่ถูกต้อง ในแต่ละขั้นตอน โดยการทำงานของปัญญาประดิษฐ์จะเริ่จสืบก่อเมื่อค่าของตัวเลขในตารางอยู่ในตำแหน่งที่ถูกต้องทั้งหมด ซึ่งขั้นตอนการทำงานของปัญญาประดิษฐ์ที่กล่าวมานี้ สามารถอธิบายได้ดังรูปที่ 2.14 ดังนี้

รูปที่ 2.14 รูปแบบการทำงานของปัญญาประดิษฐ์

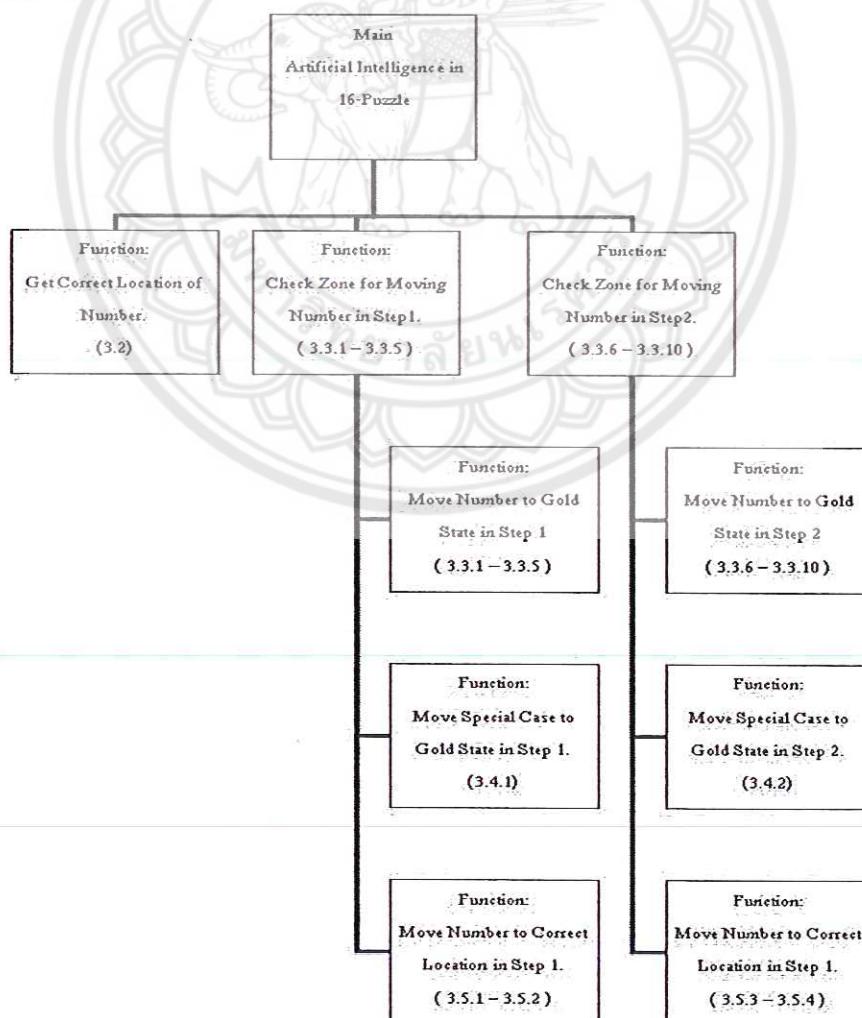
บทที่ 3

วิธีการดำเนินการ

ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีการดำเนินการของปัญญาประดิษฐ์ในการจัดเรียงตัวเลข โดยจะเริ่มด้วยการที่ปัญญาประดิษฐ์ทำการเก็บค่าตำแหน่งที่ถูกต้องของตัวเลขเพื่อใช้เป็นตัวพิจารณาหาค่าที่ต้องการมาทำการจัดเรียงให้ถูกต้อง การเลื่อนค่าตำแหน่งตัวเลขของปัญญาประดิษฐ์ในแต่ละบริเวณและแต่ละขั้นตอน และวิธีแก้ปัญหาของการสลับตัวเลขที่เกิดกรณีพิเศษนั้นคือเมื่อทำการสลับแล้วจะทำให้ค่าที่จัดเรียงเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งสามารถอธิบายขั้นตอนการดำเนินงานของปัญญาประดิษฐ์ได้ดังนี้

3.1 สถาปัตยกรรมของซอฟต์แวร์ในปัญญาประดิษฐ์

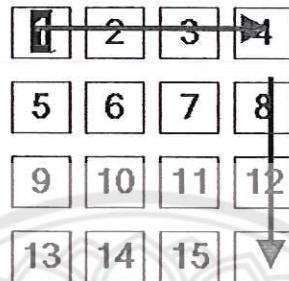
สถาปัตยกรรมของซอฟต์แวร์ในส่วนของปัญญาประดิษฐ์นั้นมีส่วนประกอบการทำงานของพิงก์ชัน ดังต่อไปนี้

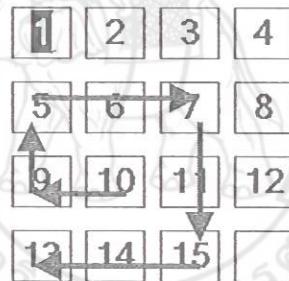
รูปที่ 3.1 แสดงโครงสร้างสถาปัตยกรรมซอฟต์แวร์ในปัญญาประดิษฐ์

3.2 การเก็บค่าและตำแหน่งที่ถูกต้องของเกณฑ์แต่ละรูปแบบของการจัดเรียง

ในการจัดเก็บค่าและตำแหน่งที่ถูกต้อง จะต้องทำการพิจารณาจากรูปแบบการจัดเรียงที่ถูกต้อง โดยปัญญาประดิษฐ์จะเก็บค่าในตำแหน่งที่ถูกต้องในแต่ละขั้นตอนดังรูป 3.1 และ 3.2 โดยจะนำค่าดังกล่าวเก็บไว้เป็น Array ตามทิศทางที่ลูกศรชี้ในรูปเพื่อนำมาใช้ในการลำดับการสับตัวเลขว่าจะเลื่อนค่าใดก่อนหลัง

รูปที่ 3.2 แสดงตำแหน่งการจัดเก็บค่าของปัญญาประดิษฐ์ในขั้นตอนที่ 1

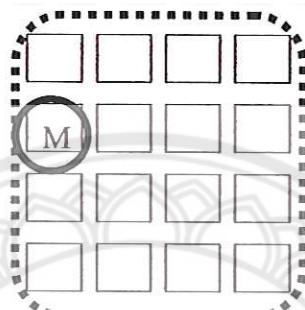
รูปที่ 3.3 แสดงตำแหน่งการจัดเก็บค่าของปัญญาประดิษฐ์ในขั้นตอนที่ 2

เมื่อทำการเก็บค่าตำแหน่งที่ถูกต้องของตัวเลขตามรูปด้านบนแล้ว ก็จะนำเอาค่าที่ได้เนี้มมาใช้เป็นลำดับในการหาค่าที่ต้องโดยค่าที่ต้องการ โดยจะเริ่มตั้งแต่ Array ตำแหน่งที่ 0 ถึงตัวสุดท้าย เมื่อทำการจัดเรียงค่าถึงตัวสุดท้ายแล้วก็จะทำการจัดค่าใน Array ที่เก็บค่าตำแหน่งในขั้นตอนต่อไป ในที่นี้เกณ 16 – Puzzle มีขนาด 4×4 จึงมีการจัดเก็บค่าตำแหน่งที่ถูกต้องจำนวน 2 Array ด้วยกัน

3.3 การตัดสินใจในการสลับตัวเลขของปัญญาประดิษฐ์โดยการพิจารณาจากขั้นตอน และบริเวณในการตัดสินใจ

ในการเลื่อนสลับตัวเลขของปัญญาประดิษฐ์นั้น ได้มีการจัดบริเวณในการตัดสินใจออกเป็น 2 ขั้นตอน และแต่ละขั้นตอนก็จัดออกเป็น 5 บริเวณในการตัดสินใจซึ่งสามารถอธิบายการสลับค่า ได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1

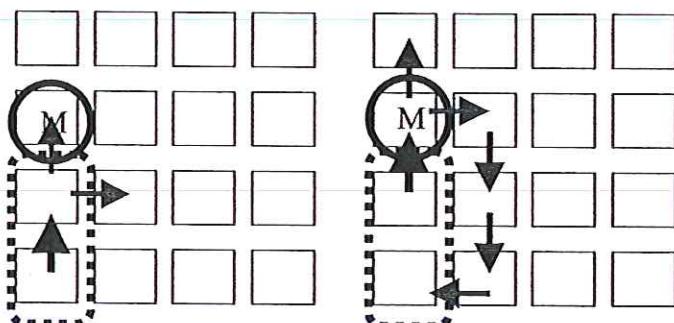

รูปที่ 3.4 แสดงบริเวณในการเลื่อนสลับค่าในช่วงขั้นตอนที่ 1

ในช่วงขั้นตอนที่ 1 นั้น มีการกำหนดตำแหน่งเพื่อทำการจัดเรียงไว้ในตำแหน่งที่ $(0, 1)$ ซึ่งในที่นี่กำหนดให้เป็นตำแหน่ง M ดังรูปที่ 3.3

3.3.1 บริเวณที่ 1 ขั้นตอนที่ 1

ในบริเวณที่ 1 จะมีขอบเขตดังรูป 3.4 โดยค่าที่อยู่ในบริเวณนี้จะต้องเลื่อนเข้าเพื่อเข้าหาตำแหน่ง $(0,1)$ ที่กำหนดไว้ ซึ่งในบริเวณนี้จะมีรูปแบบการเดินพิเศษในกรณี ตำแหน่ง $(0, 2)$ เป็นเลขที่จัดเรียงไว้ก่อนแล้ว และ ตำแหน่ง $(0, 3)$ เป็นเลขที่ต้องจัดเรียงลำดับต่อไป ซึ่งจะอธิบายในหัวข้อการแก้ปัญหากรณีพิเศษ

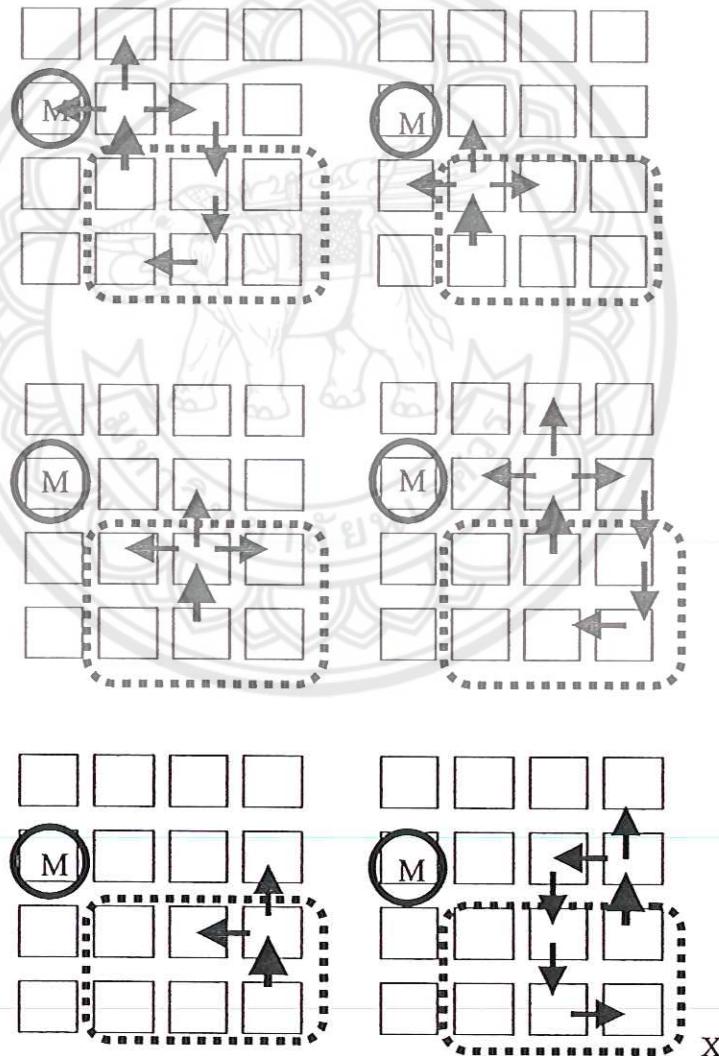

รูปที่ 3.5 แสดงบริเวณที่ 1 ในช่วงขั้นตอนที่ 1 และทิศทางการเลื่อน

จากรูปที่ 3.4 ในส่วนบริเวณนี้ปัญญาประคิมฐ์จะทำการลับค่าที่ต้องการกับช่องว่างโดยการเลื่อนค่าขึ้นตามทิศทางลูกศรให้ญี่เพื่อจะเลื่อนเข้าไปยังตำแหน่ง M ในส่วนลูกศรเล็กเป็น ทิศทางการเลื่อนค่ารอบข้างเพื่อให้สามารถเลื่อนค่าที่ต้องการขึ้นไปยังตำแหน่ง M ได้

3.3.2 บริเวณที่ 2 ขั้นตอนที่ 1

ในบริเวณที่ 2 จะมีขอบเขตดังรูป 3.5 โดยค่าที่อยู่ในบริเวณนี้จะต้องเลื่อนขึ้นไปยังบริเวณที่ 3 เพื่อเข้าหาตำแหน่ง $(0, 1)$ ที่กำหนดไว้ ซึ่งในบริเวณนี้จะมีรูปแบบการเดินแบบพิเศษในกรณีตำแหน่ง $(2, 3)$ เป็นเลขที่จัดเรียงไว้ก่อนแล้ว และ ตำแหน่ง $(3, 3)$ เป็นเลขที่ต้องจัดเรียงลำดับต่อไป ซึ่งจะอธิบายในหัวข้อการแก้ปัญหากรณีพิเศษ

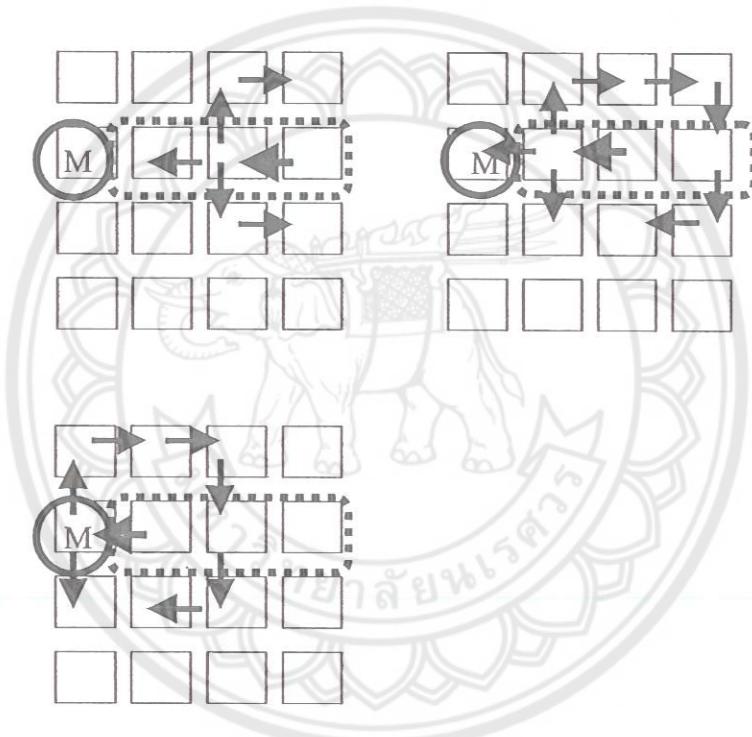

รูปที่ 3.6 แสดงบริเวณที่ 2 ในช่วงขั้นตอนที่ 1 และทิศทางการเลื่อน

จากรูปที่ 3.5 ในส่วนบริเวณนี้ปัญญาประดิษฐ์จะทำการสับค่าที่ต้องการกับช่องว่างโดยการเลื่อนค่าขึ้นตามทิศทางลูกศรให้ย้ายไปยังบริเวณที่ 3 ก่อนจะเลื่อนเข้าไปยังตำแหน่ง M สาเหตุที่ทำการเลื่อนขึ้นตามลูกศรให้ย้ายไปยังบริเวณที่ 3 ก่อนก็เพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อค่าที่เกย์ผ่านจุด M มาก่อนแล้วซึ่งอยู่ในตำแหน่งที่ 1 ในส่วนลูกศรเล็กเป็นทิศทางการเลื่อนค่ารอบข้างเพื่อให้สามารถเลื่อนค่าที่ต้องการขึ้นไปยังบริเวณที่ 3 ได้

3.3.3 บริเวณที่ 3 ขั้นตอนที่ 1

ในบริเวณที่ 3 จะมีขอบเขตดังรูป 3.6 โดยค่าที่อยู่ในบริเวณนี้จะต้องเลื่อนไปทางซ้ายเพื่อเข้าหาตำแหน่ง (0, 1) ที่กำหนดไว้

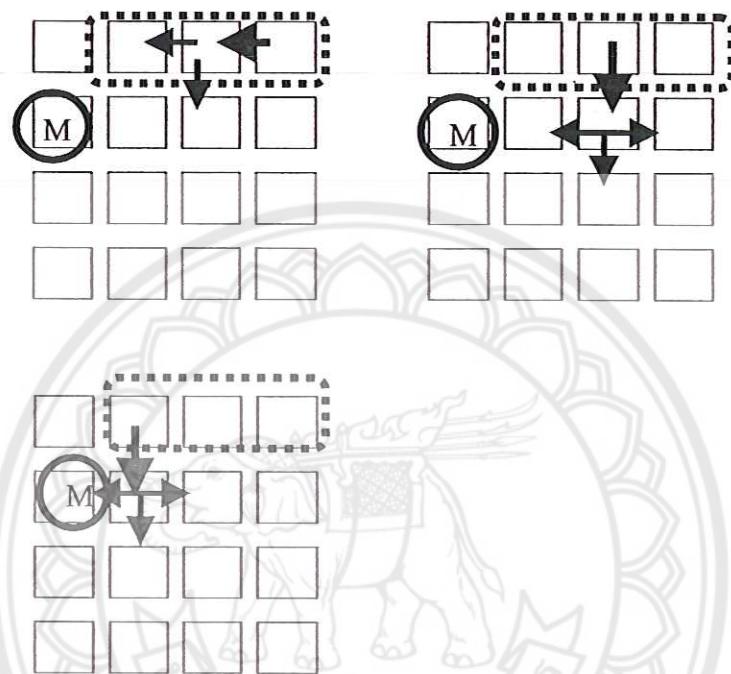

รูปที่ 3.7 แสดงบริเวณที่ 3 ในช่วงขั้นตอนที่ 1 และทิศทางการเลื่อน

จากรูปที่ 3.6 ในส่วนบริเวณนี้ปัญญาประดิษฐ์จะทำการสับค่าที่ต้องการกับช่องว่างโดยการเลื่อนค่าไปทางซ้าย เพื่อจะเลื่อนเข้าไปยังตำแหน่ง M ในส่วนลูกศรเล็กเป็นทิศทางการเลื่อนค่ารอบข้างเพื่อให้สามารถเลื่อนค่าที่ต้องการขึ้นไปยังตำแหน่ง M ได้

3.3.4 บริเวณที่ 4 ขั้นตอนที่ 1

ในบริเวณที่ 4 จะมีขอบเขตดังรูป 3.7 โดยค่าที่อยู่ในบริเวณนี้จะต้องเดือนลงเพื่อเข้าหา ตำแหน่ง $(0, 1)$ ที่กำหนดไว้ ซึ่งในบริเวณนี้จะมีรูปแบบการเดินพิเศษในการณ์ ตำแหน่ง $(3, 1)$ เป็นเลขที่จัดเรียงไว้ก่อนแล้ว และ ตำแหน่ง $(3, 0)$ เป็นเลขที่ต้องจัดเรียงลำดับต่อไป ซึ่งจะอธิบายในหัวข้อการแก้ปัญหากรณ์พิเศษ

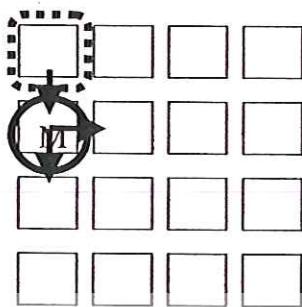

รูปที่ 3.8 แสดงบริเวณที่ 4 ในช่วงขั้นตอนที่ 1 และทิศทางการเดือน

จากรูปที่ 3.7 ในส่วนบริเวณนี้ปัญญาประดิษฐ์จะทำการ слับค่าที่ต้องการกับช่องว่างโดย การเดือนค่าลงตามทิศทางลูกศรใหญ่ไปยังบริเวณที่ 3 ก่อนจะเดือนเข้าไปยังตำแหน่ง M และ ตำแหน่ง $(3, 0)$ จะทำการสลับค่าที่ต้องการไปทางซ้ายเพื่อหลีกเลี่ยงกรณ์พิเศษ ในส่วนลูกศรเล็ก เป็นทิศทางการเดือนค่ารอบข้างเพื่อให้สามารถเดือนค่าที่ต้องการขึ้นไปยังบริเวณที่ 3 ได้

3.3.5 บริเวณที่ 5 ขั้นตอนที่ 1

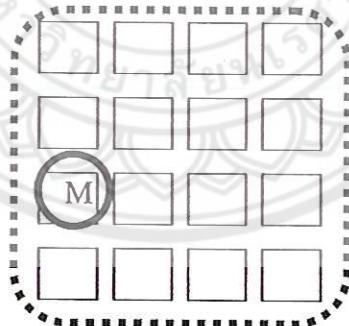
ในบริเวณที่ 5 จะมีขอบเขตดังรูป 3.8 โดยค่าที่อยู่ในบริเวณนี้จะต้องเดือนเพื่อเข้าหา ตำแหน่ง $(0, 1)$ ที่กำหนดไว้

รูปที่ 3.9 แสดงบริเวณที่ 5 ในช่วงขั้นตอนที่ 1 และทิศทางการเดือน

จากรูปที่ 3.8 ในส่วนบริเวณนี้ปัญญาประดิษฐ์จะทำการสลับค่าที่ต้องการกับช่องว่างโดย การเดือนค่าลงตามทิศทางลูกศรให้ไปยังตำแหน่ง M ในส่วนลูกศรเด็กเป็นทิศทางการเดือนค่า รอบข้างเพื่อให้สามารถเดือนค่าที่ต้องการขึ้นไปยังตำแหน่ง M ได้

ขั้นตอนที่ 2

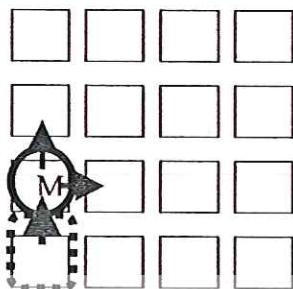

รูปที่ 3.10 แสดงบริเวณในการเดือนสลับค่าในช่วงขั้นตอนที่ 2

ในช่วงขั้นตอนที่ 2 นั้น มีการกำหนดตำแหน่งเพื่อทำการจัดเรียงไว้ในตำแหน่งที่ $(0, 2)$ ดัง รูปที่ 3.3

3.3.6 บริเวณที่ 1 ขั้นตอนที่ 2

ในบริเวณที่ 1 จะมีขอบเขตดังรูป 3.10 โดยค่าที่อยู่ในบริเวณนี้จะต้องเลื่อนเพื่อเข้าหาตำแหน่ง (0,2) ที่กำหนดไว้

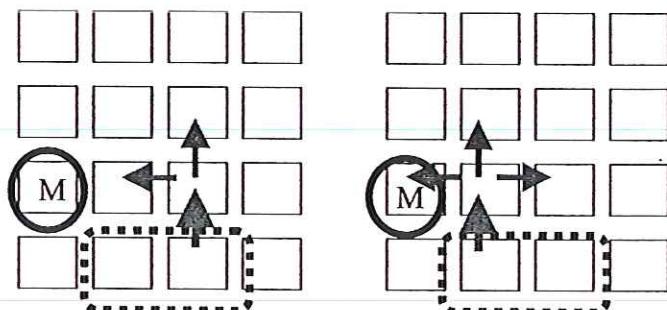

รูปที่ 3.11 แสดงบริเวณที่ 1 ในช่วงขั้นตอนที่ 2 และทิศทางการเลื่อน

จากรูปที่ 3.10 ในส่วนบริเวณนี้ปัญญาประคิญจะทำการสลับค่าที่ต้องการกันซึ่งว่างโดยการเลื่อนค่าขึ้นตามทิศทางลูกศรให้ไปยังตำแหน่ง M ในส่วนลูกศรเล็กเป็นทิศทางการเลื่อนค่ารอบข้างเพื่อให้สามารถเลื่อนค่าที่ต้องการขึ้นไปยังตำแหน่ง M ได้

3.3.7 บริเวณที่ 2 ขั้นตอนที่ 2

ในบริเวณที่ 2 จะมีขอบเขตดังรูป 3.11 โดยค่าที่อยู่ในบริเวณนี้จะต้องเลื่อนขึ้นเพื่อเข้าหาตำแหน่ง (0, 2) ที่กำหนดไว้ ซึ่งในบริเวณนี้จะมีรูปแบบการเดินพิเศษในกรณี ตำแหน่ง (1, 3) เป็นเลขที่จัดเรียงไว้ก่อนแล้ว และ ตำแหน่ง (2, 3) เป็นเลขที่ต้องจัดเรียงลำดับต่อไป ซึ่งจะอธิบายในหัวข้อการแก้ปัญหากรณีพิเศษ

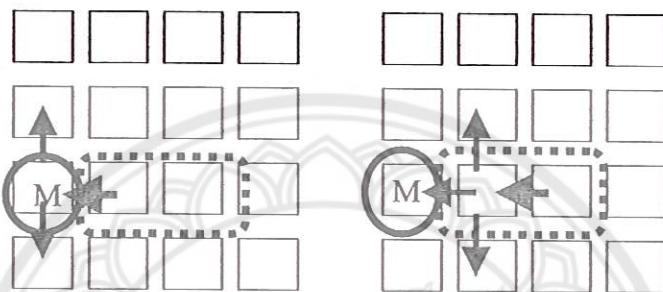

รูปที่ 3.12 แสดงบริเวณที่ 2 ในช่วงขั้นตอนที่ 2 และทิศทางการเลื่อน

จากรูปที่ 3.11 ในส่วนบริเวณนี้ปัญญาประดิษฐ์จะทำการสับค่าที่ต้องการกับช่องว่างโดยการเลื่อนค่าขึ้นตามทิศทางลูกศรให้ญี่ไปยังบริเวณที่ 3 ก่อนจะเลื่อนเข้าไปยังตำแหน่ง M ในส่วนลูกศรเล็กเป็นทิศทางการเลื่อนค่ารอบข้างเพื่อให้สามารถเลื่อนค่าที่ต้องการขึ้นไปยังบริเวณที่ 3 ได้

3.3.8 บริเวณที่ 3 ขั้นตอนที่ 2

ในบริเวณที่ 3 จะมีขอบเขตดังรูป 3.12 โดยค่าที่อยู่ในบริเวณนี้จะต้องเลื่อนซ้าย เพื่อเข้าหาตำแหน่ง (0, 2) ที่กำหนดไว้

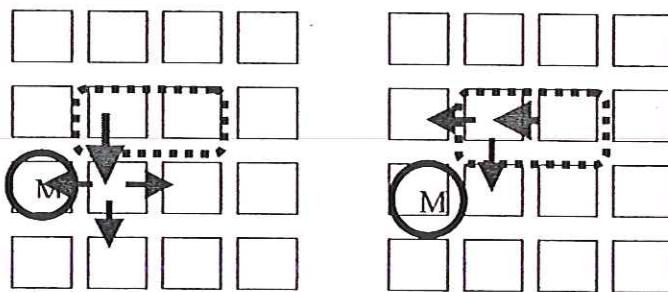

รูปที่ 3.13 แสดงบริเวณที่ 3 ในช่วงขั้นตอนที่ 2 และทิศทางการเลื่อน

จากรูปที่ 3.12 ในส่วนบริเวณนี้ปัญญาประดิษฐ์จะทำการสับค่าที่ต้องการกับช่องว่างโดยการเลื่อนค่าไปทางซ้ายตามทิศทางลูกศรให้ญี่ไปยังตำแหน่ง M ในส่วนลูกศรเล็กเป็นทิศทางการเลื่อนค่ารอบข้างเพื่อให้สามารถเลื่อนค่าที่ต้องการขึ้นไปยังตำแหน่ง M ได้

3.3.9 บริเวณที่ 4 ขั้นตอนที่ 2

ในบริเวณที่ 4 จะมีขอบเขตดังรูป 3.13 โดยค่าที่อยู่ในบริเวณนี้จะต้องเลื่อนซ้าย หรือเลื่อนลงเพื่อเข้าหาตำแหน่ง (0, 2) ที่กำหนดไว้ ซึ่งในบริเวณนี้จะมีรูปแบบการเดินพิเศษในกรณี ตำแหน่ง (2, 2) เป็นเลขที่จัดเรียงไว้ก่อนแล้ว และ ตำแหน่ง (2, 1) เป็นเลขที่ต้องจัดเรียงลำดับต่อไป ซึ่งจะอธิบายในหัวข้อการแก้ปัญหากรณีพิเศษ

รูปที่ 3.14 แสดงบริเวณที่ 4 ในช่วงขั้นตอนที่ 2 และทิศทางการเลื่อน

จากรูปที่ 3.13 ในส่วนบริเวณนี้ปัญญาประดิษฐ์จะทำการสลับค่าที่ต้องการกับช่องว่างโดยการเลื่อนค่าซ้ายหรือลงตามทิศทางลูกศรใหญ่ไปยังบริเวณที่ 3 ก่อนจะเลื่อนเข้าไปยังตำแหน่ง M ในส่วนลูกศรเล็กเป็นทิศทางการเลื่อนค่ารอบข้างเพื่อให้สามารถเลื่อนค่าที่ต้องการขึ้นไปยังบริเวณที่ 3 ได้

3.3.10 บริเวณที่ 5 ชั้นตอนที่ 2

ในบริเวณที่ 5 จะมีขอบเขตดังรูป 3.14 โดยค่าที่อยู่ในบริเวณนี้จะต้องเลื่อนเพื่อเข้าหาตำแหน่ง (0, 2) ที่กำหนดไว้ M

รูปที่ 3.15 แสดงบริเวณที่ 5 ในช่วงชั้นตอนที่ 2 และทิศทางการเลื่อน

จากรูปที่ 3.14 ในส่วนบริเวณนี้ปัญญาประดิษฐ์จะทำการสลับค่าที่ต้องการกับช่องว่างโดยการเลื่อนลงค่าตามทิศทางลูกศรใหญ่ไปยังตำแหน่ง M ในส่วนลูกศรเล็กเป็นทิศทางการเลื่อนค่ารอบข้างเพื่อให้สามารถเลื่อนค่าที่ต้องการขึ้นไปยังตำแหน่ง M ได้

3.4 การแก้ปัญหาในกรณีพิเศษที่ปัญญาประดิษฐ์ทำการสลับตัวเลขแล้วจะทำให้เกิดผลกระบนต่อการเดินที่ถูกต้อง

จากการเลื่อนโดยทั่วไปจากหัวข้อข้างต้น จะทำให้เกิดกรณีพิเศษขึ้นในบางบริเวณของกรณีที่ 1 และ 2 ซึ่งแต่ละเงื่อนไขมีลักษณะนี้ตอนที่เฉพาะเพื่อให้ปัญญาประดิษฐ์สามารถเดินตามที่วางไว้ และไม่ส่งผลกระทบต่อการเลื่อนจัดเรียงทั่วไปได้ โดยสามารถอธิบายการแก้ปัญหาการจัดเรียงค่าได้ดังต่อไปนี้

3.4.1 ปัญหาในช่วงขั้นตอนที่ 1

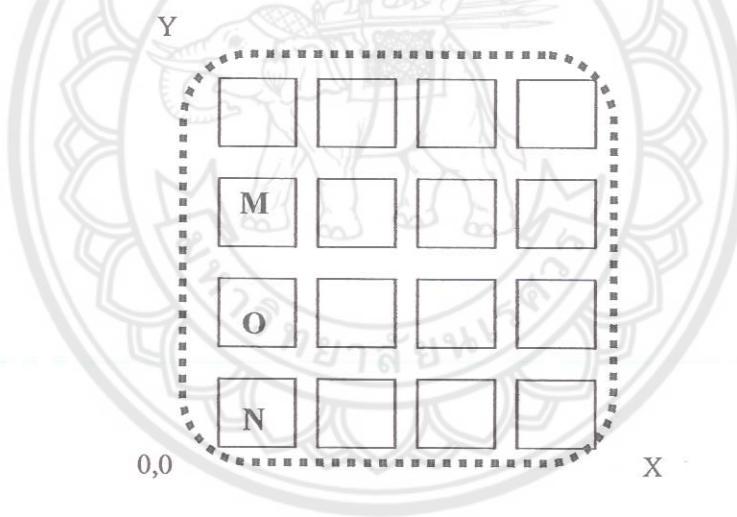
- เมื่อไนที่ 1 ปัญญาประดิษฐ์จะทำเงื่อนไขนี้ก็ต่อเมื่อเกิดเหตุการณ์ตามรูปที่ 3.15

กำหนดให้

ค่าที่เคยผ่านการสลับเข้าตำแหน่งที่กำหนดไว้เป็น O

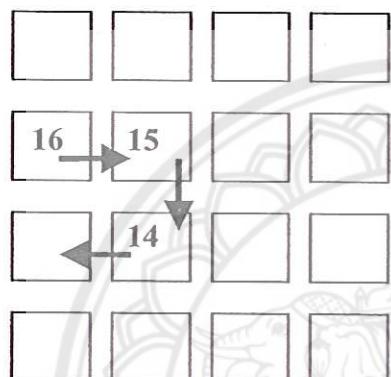
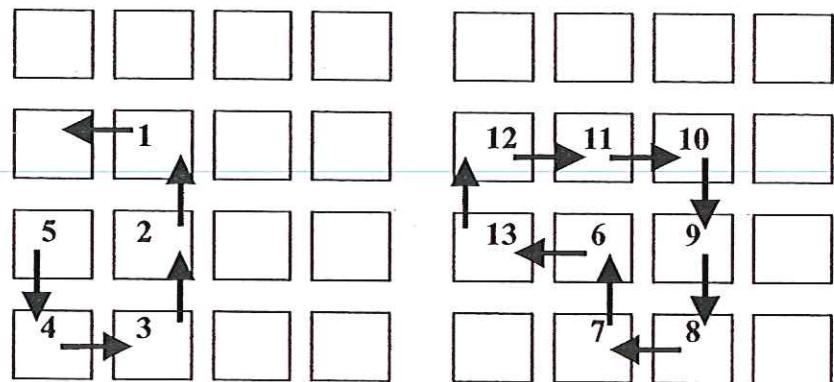
ค่าที่ต้องการสลับไปยังตำแหน่งที่กำหนดไว้เป็น N

ตำแหน่งที่กำหนดไว้เป็น M

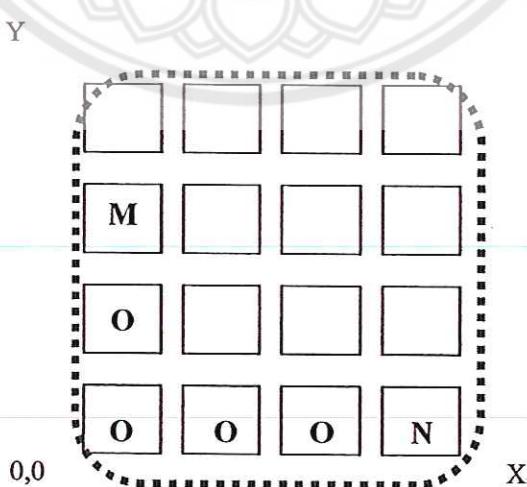
รูปที่ 3.16 แสดงกรณีพิเศษเมื่อไนที่ 1 ขั้นตอนที่ 1

เมื่อเกิดปัญหาในกรณีดังกล่าว จะต้องทำการเซตค่าในเงื่อนไขของปัญญาประดิษฐ์ให้ทำงานตามทิศทางการสลับที่ถูกต้องเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยทิศทางที่สามารถแก้ไขได้นั้นมีทั้งหมด 16 ครั้งในการสลับค่าตัวเลขกันซ่องว่าง เพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้อง โดยสามารถแสดงเป็นลำดับการเดือนของค่าไปยังตำแหน่งต่างๆ สามารถอธิบายลำดับการเดือนจากรูปที่ 3.15.1 ซึ่งปลายลูกศรจะเป็นทิศทางสลับค่ากันซ่องว่าง ดังรูป 3.15.1 นี้

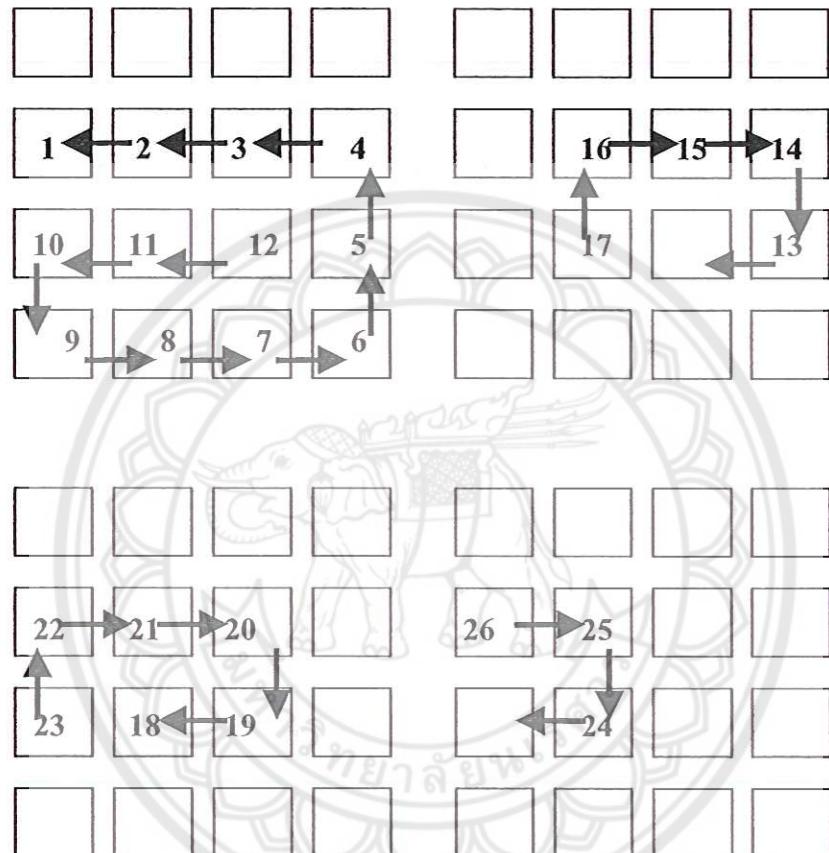
รูปที่ 3.16.1 แสดงทิศทางการเลื่อนแก้ปัญหาเงื่อนไขที่ 1ขั้นตอนที่ 1

- เงื่อนไขที่ 2 ปัญญาประคิญจะทำเงื่อนไขนี้ก็ต่อเมื่อเกิดเหตุการณ์ตามรูปที่ 3.16

รูปที่ 3.17 แสดงกรณีพิเศษเงื่อนไขที่ 2 ขั้นตอนที่ 1

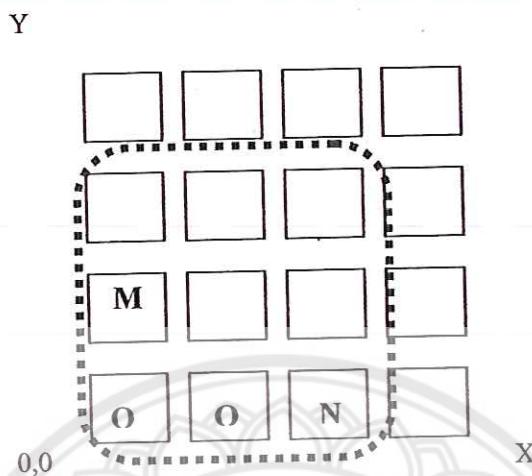
เมื่อเกิดปัญหาในกรณีดังกล่าว จะต้องทำการเขตค่าในเงื่อนไขของปัญญาประดิษฐ์ให้ทำงานตามทิศทางการสลับที่ถูกต้องเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยทิศทางที่สามารถแก้ไขได้นั้นมีทั้งหมด 26 ครั้งในการสลับค่าตัวเลขกับช่องว่าง เพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้อง โดยสามารถแสดงเป็นลำดับการเลื่อนของค่าไปยังตำแหน่งต่างๆ สามารถอธิบายลำดับการเลื่อนจากรูปที่ 3.16.1 ซึ่งปลายลูกศรจะเป็นทิศทางสลับค่ากับช่องว่าง ดังรูปที่ 3.16.1 นี้

รูปที่ 3.17.1 แสดงทิศทางการเลื่อนแก้ปัญหาเงื่อนไขที่ 2 ขั้นตอนที่ 1

3.4.2 ปัญหาในช่วงขั้นตอนที่ 2

- เสื่อนไขที่ 1 ปัญญาประดิษฐ์จะทำเงื่อนไขนี้ก็ต่อเมื่อเกิดเหตุการณ์ตามรูปที่ 3.18

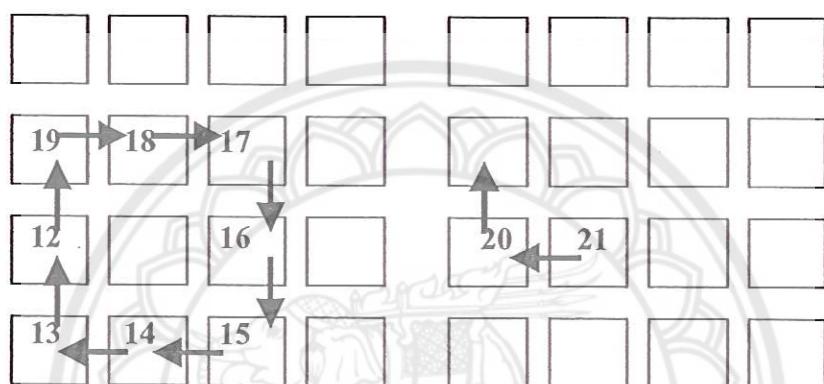
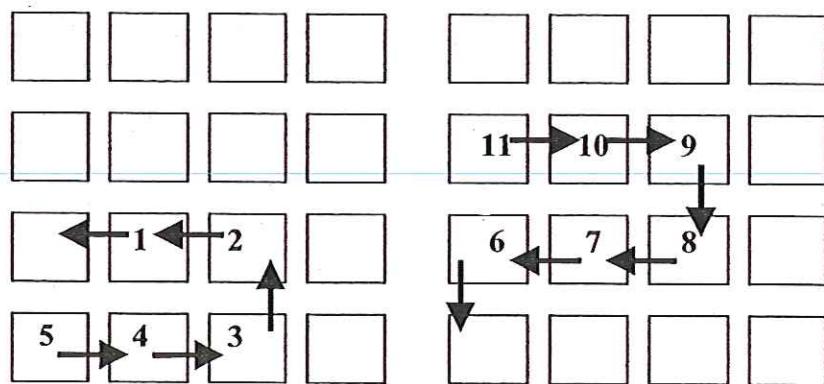
รูปที่ 3.18 แสดงกรณีพิเศษเงื่อนไขที่ 1 ขั้นตอนที่ 2

เมื่อเกิดปัญหาในกรณีดังกล่าว จะต้องทำการตรวจสอบในเงื่อนไขของปัญญาประดิษฐ์ให้ทำงานตามทิศทางการสลับที่ถูกต้องเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยทิศทางที่สามารถแก้ไขได้นั้นมีทั้งหมด 21 ครั้งในการสลับค่าตัวเลขกันซ่องว่าง เพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้อง โดยสามารถแสดงเป็นลำดับการเลื่อนของค่าไปยังตำแหน่งต่างๆ สามารถอธิบายลำดับการเลื่อนจากรูปที่ 3.17.1 ซึ่งปลายลูกศรจะเป็นทิศทางการสลับค่ากันซ่องว่าง ดังนี้

ปว.
ส.๑๗๖
๒๕๖๙

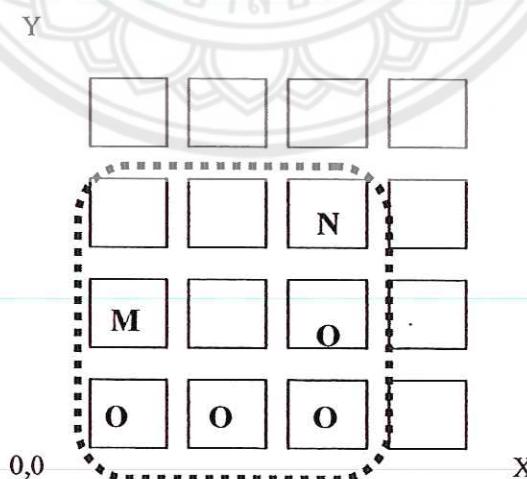
ห้องสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

15005097_25

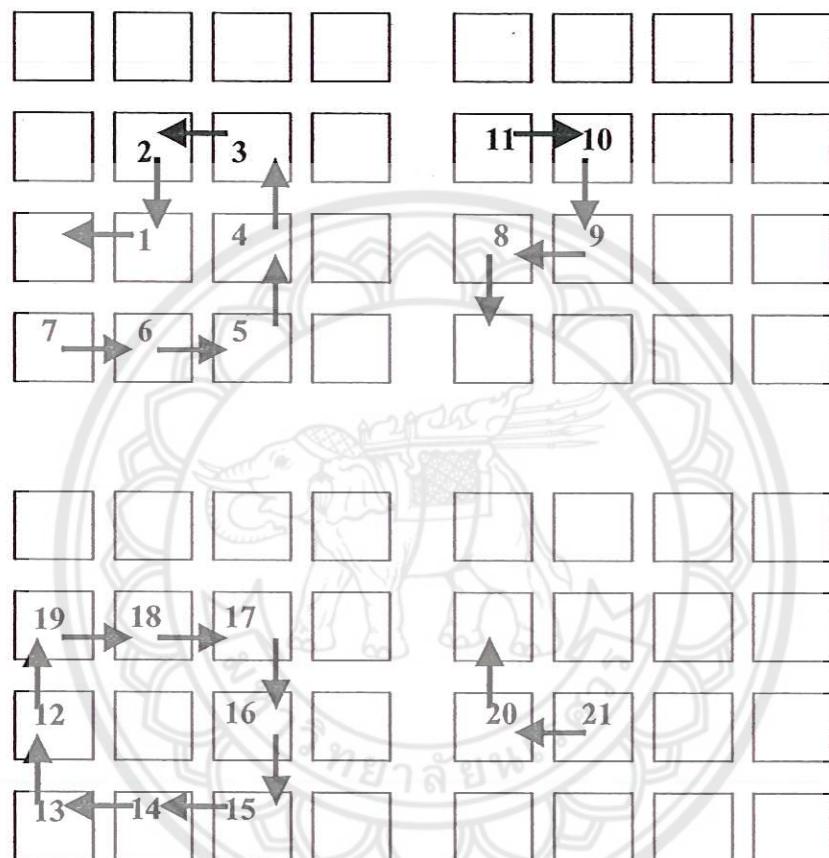
รูปที่ 3.18.1 แสดงทิศทางการเลื่อนแก้ปัญหาเงื่อนไขที่ 1ขั้นตอนที่ 2

- เงื่อนไขที่ 2 ปัญญาประคิมรู้จะทำเงื่อนไขนี้ก็ต่อเมื่อเกิดเหตุการณ์ตามรูปที่ 3.19

รูปที่ 3.19 แสดงกรณีพิเศษเงื่อนไขที่ 1 ขั้นตอนที่ 2

เมื่อเกิดปัญหาในการถอดกล่าว จะต้องทำการเช็คค่าในเงื่อนไขของปัญญาประดิษฐ์ให้ทำงานตามทิศทางการสับที่ถูกต้องเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยทิศทางที่สามารถแก้ไขได้นั้นมีทั้งหมด 21 ครั้ง ใน การสับค่าตัวเลขกันช่องว่าง เพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้อง โดยสามารถแสดงเป็นลำดับการเลื่อนของค่าไปยังตำแหน่งต่างๆ สามารถอธิบายลำดับการเลื่อนจากรูปที่ 3.18.1 ซึ่งปลายลูกศรจะเป็นทิศทางการสับค่ากันช่องว่าง ดังนี้

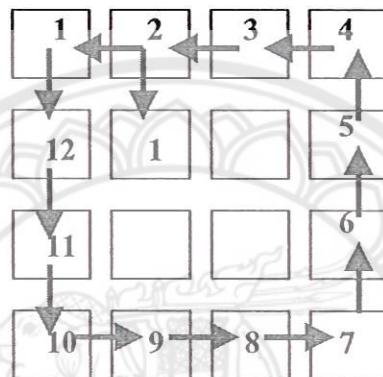

รูปที่ 3.19.1 แสดงทิศทางการเลื่อนแก้ปัญหาเงื่อนไขที่ 1ขั้นตอนที่ 2

3.5 การจัดการให้ปัญญาประดิษฐ์ทำการสับตัวเลขเพื่อการจัดเรียงในรูปแบบที่ถูกต้องในแต่ละขั้นตอน

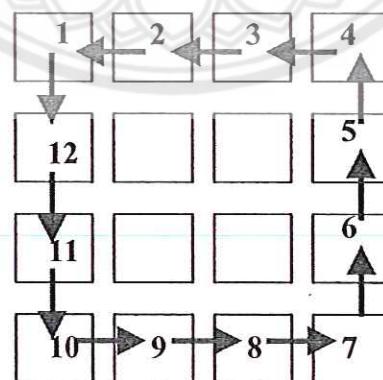
การจัดการให้ปัญญาประดิษฐ์ทำการสับเพื่อจัดเรียงตัวเลขนั้นมีรูปแบบการเลื่อนอยู่หลายรูปแบบซึ่งจะดำเนินการในหลักอยู่ 2 ช่วงนั้นคือ ช่วงหลังจากที่ทำการเลื่อนค่าที่ต้องการเข้าสู่จุดที่กำหนดไว้ และช่วงหลังจากตัวเลขทั้งหมดที่ต้องการเลื่อนเข้าจุดที่กำหนดหมดแล้ว ซึ่งแต่ละส่วนมีการแบ่งแยกย่อยตามขั้นตอน โดยมีรูปแบบทิศทางการให้หลักที่ต้องการจัดเรียง ดังนี้

3.5.1 การจัดเรียงหลังจากค่าที่ต้องการเข้าสู่จุดที่กำหนดไว้ ขั้นตอนที่ 1

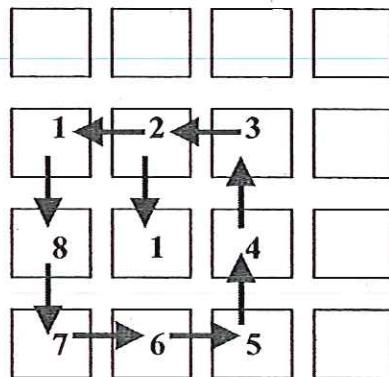
รูปที่ 3.20 แสดงลำดับทิศทางการสับค่าเพื่อจัดเรียงในรูปแบบ 1

3.5.2 การจัดเรียงหลังจากค่าที่ต้องการเข้าสู่จุดที่กำหนดไว้ทั้งหมด ขั้นตอนที่ 1

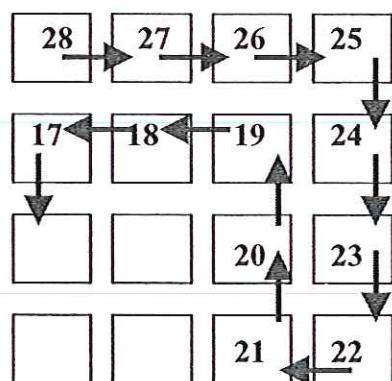
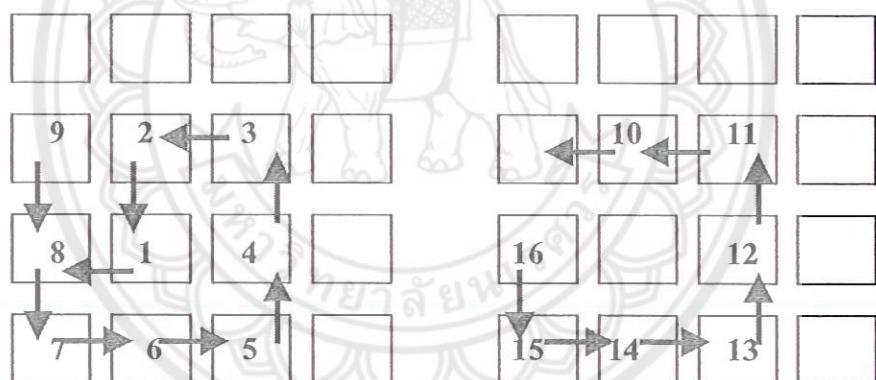
รูปที่ 3.21 แสดงทิศทางการสับค่าเพื่อจัดเรียงสู่ตำแหน่งที่ถูกต้องในรูปแบบ 1

3.5.3 การจัดเรียงหลังจากค่าที่ต้องการเข้าสู่จุดที่กำหนดให้ขั้นตอนที่ 2

รูปที่ 3.22 แสดงทิศทางการสลับค่าเพื่อจัดเรียงในรูปแบบ 2

3.5.4 การจัดเรียงหลังจากค่าที่ต้องการเข้าสู่จุดที่กำหนดให้ทั้งหมด ขั้นตอนที่ 2

รูปที่ 3.23 แสดงทิศทางการสลับค่าเพื่อจัดเรียงสู่ตำแหน่งที่ถูกต้องในรูปแบบ 2

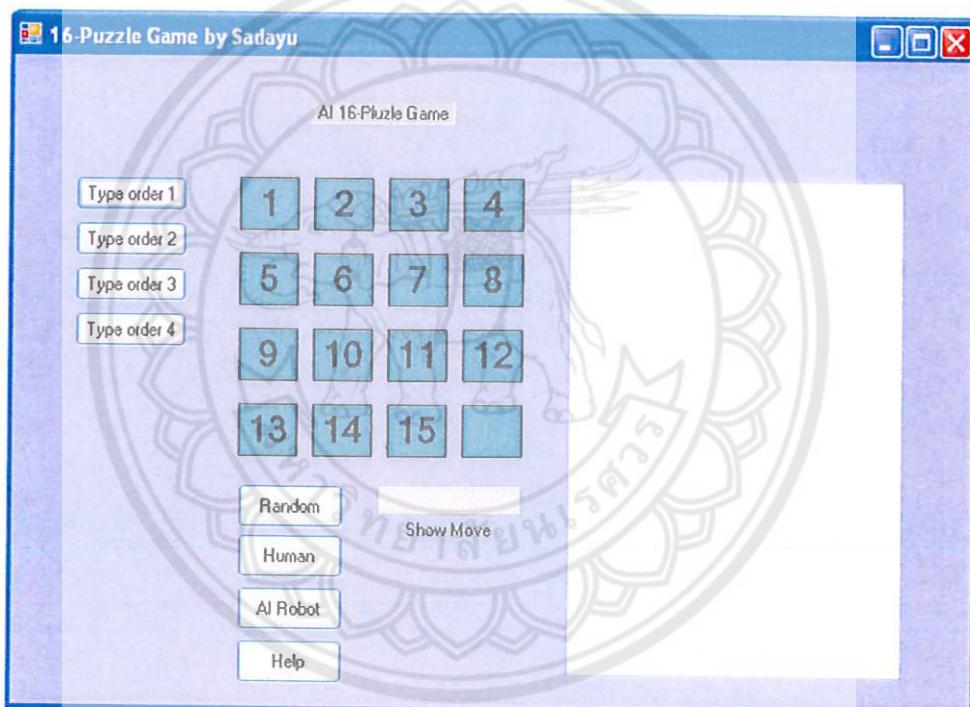
บทที่ 4

ผลการทดลอง

4.1 ผลการเรียนการทำงานโปรแกรมเกม 16-Puzzle Game

ในการทดลองนี้ ต้องการพิสูจน์ความสามารถในการตัดสินใจสับสันตัวเลขเพื่อจัดเรียงของปัญญาประดิษฐ์ที่ทำการพัฒนาขึ้นว่าสามารถที่จะทำการจัดเรียงข้อมูลได้ถูกต้องหรือไม่ ซึ่งจากการพิสูจน์ทำการเริ่มต้นโปรแกรมจะได้ผลลัพธ์ในการทำงานของปัญญาประดิษฐ์ได้ดังนี้

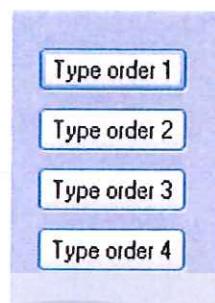
เมื่อทำการเปิดโปรแกรมเกมขึ้นมา จะแสดงหน้าจอของเกม ดังรูปที่ 4.1

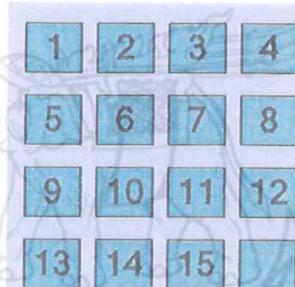
รูปที่ 4.1 โปรแกรมเกม 16-Puzzle Game

4.2 ผลการทำงานของปุ่มต่างๆ ในโปรแกรมเกม 16-Puzzle Game

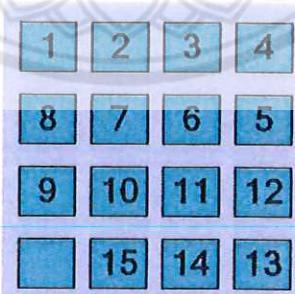
4.2.1 แสดงผลของปุ่มที่ใช้ในการเลือกรูปแบบการจัดเรียง (Type order)
เพื่อทำการเลือกที่ปุ่ม “Type order” ต่างจะแสดงผลลัพธ์ดังต่อไปนี้

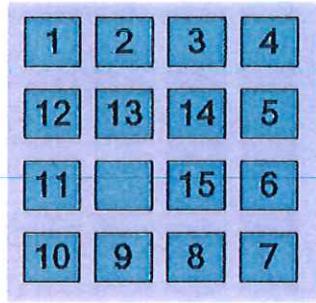
รูปที่ 4.2 แสดงปุ่ม Type order ต่างๆ ที่ใช้ในการเลือก

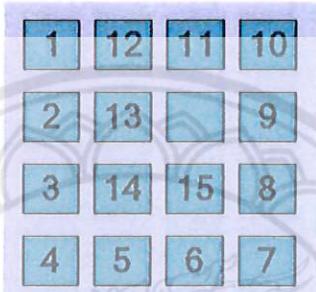
รูปที่ 4.3 ผลการเลือกปุ่มรูปแบบการจัดเรียงที่ 1

รูปที่ 4.4 ผลการเลือกปุ่มรูปแบบการจัดเรียงที่ 2

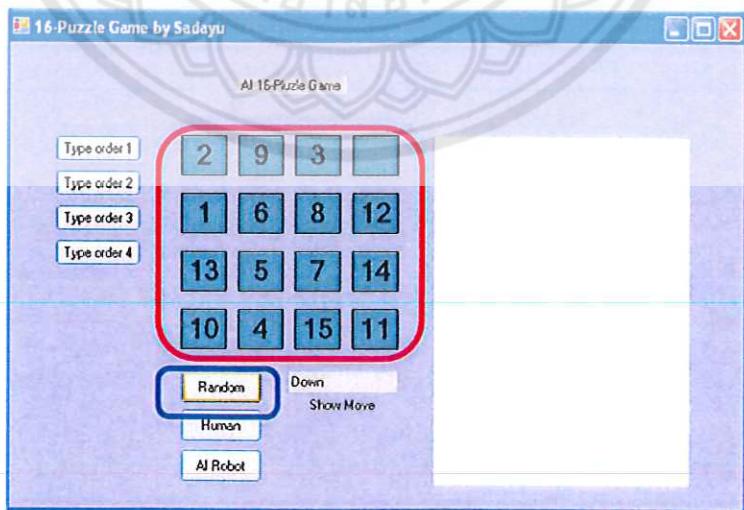
รูปที่ 4.5 ผลการเลือกปุ่มรูปแบบการจัดเรียงที่ 3

รูปที่ 4.6 ผลการเลือกปุ่มรูปแบบการจัดเรียงที่ 4

4.2.2 แสดงผลของปุ่มที่ใช้ในการคลาดลำดับของตัวเลข (Random)

เมื่อทำการเลือกที่ปุ่ม “Random” ต่างจะแสดงผลลัพธ์ ดังต่อไปนี้

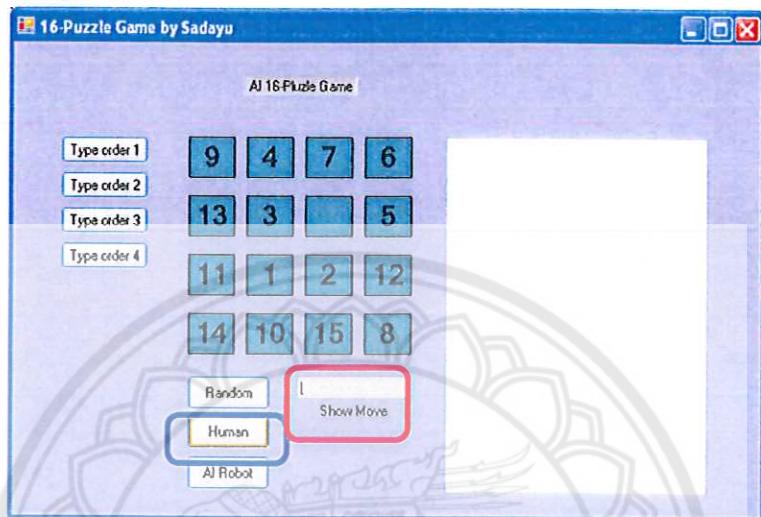

รูปที่ 4.7 แสดงผลการเลือกปุ่ม Random เพื่อคลาดการเรียงลำดับ

จะสามารถเลือกปุ่ม Random ก็ต่อเมื่อทำการเลือกที่ปุ่ม Type order ต่างๆ แล้วเท่านั้น

4.2.3 แสดงผลของปุ่มที่ใช้ในการให้บุคคลเล่นเอง (Human)

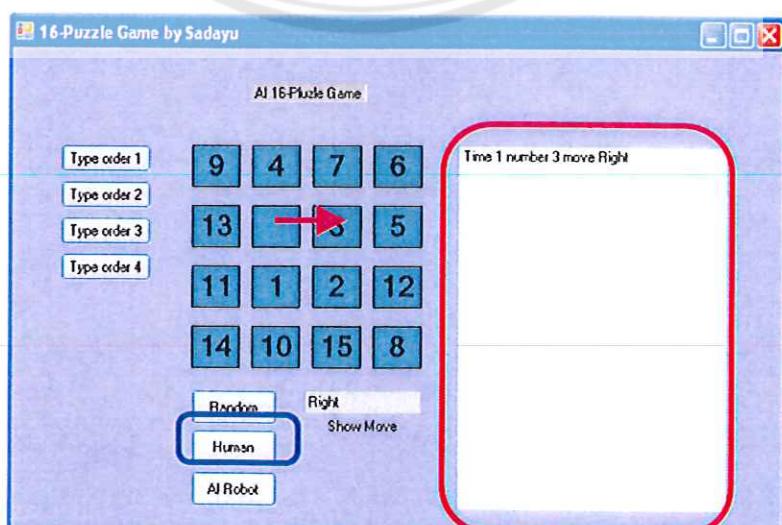
เมื่อทำการเลือกที่ปุ่ม “Human” จะเป็นการเล่นเกมด้วยตัวบุคคล ซึ่งสามารถใช้ปุ่มลูกศรบนคีย์บอร์ดในการควบคุมทิศทางการสลับค่าระหว่างห้องว่างกับตัวเลข ซึ่งเมื่อทำการกดเลือกทิศทางค่าที่ได้จะแสดงบน Text box และ Text list ดังรูป

รูปที่ 4.8 แสดงผลการเลือกปุ่ม Human

จะสามารถเลือกปุ่ม Human ได้ก็ต่อเมื่อทำการเลือกที่ปุ่ม Type order ต่างๆ และกดปุ่ม Random แล้วเท่านั้น

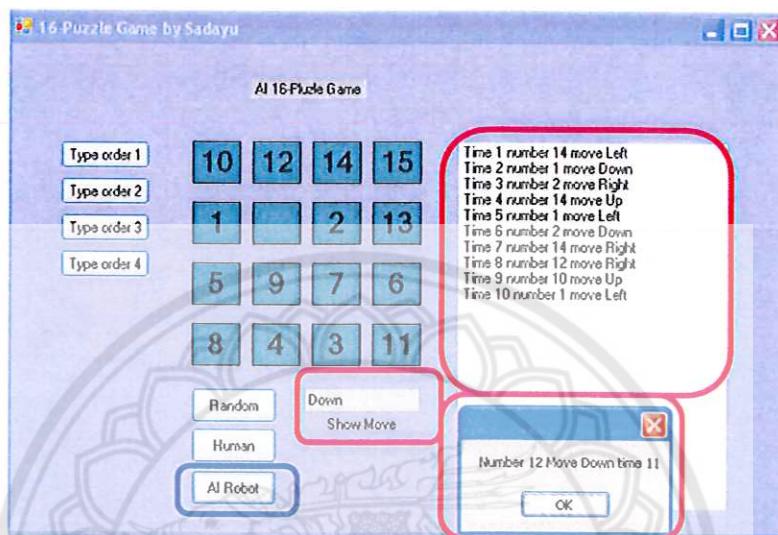
เมื่อทำการ Key ค่าจากคีย์บอร์ด โดยกดที่ปุ่มลูกศรบนคีย์บอร์ด จะทำการสลับค่าตัวเลขกับห้องว่าง ดังรูปที่ 4.5 ซึ่งจะแสดงค่าบน Text list ดังรูป

รูปที่ 4.9 แสดงผลการคีย์ค่าลงในโปรแกรมเกมโดยบุคคลเล่น

4.2.4 แสดงผลของปุ่มที่ใช้ในการให้ปัญญาประดิษฐ์เล่นเกม (AI Robot)

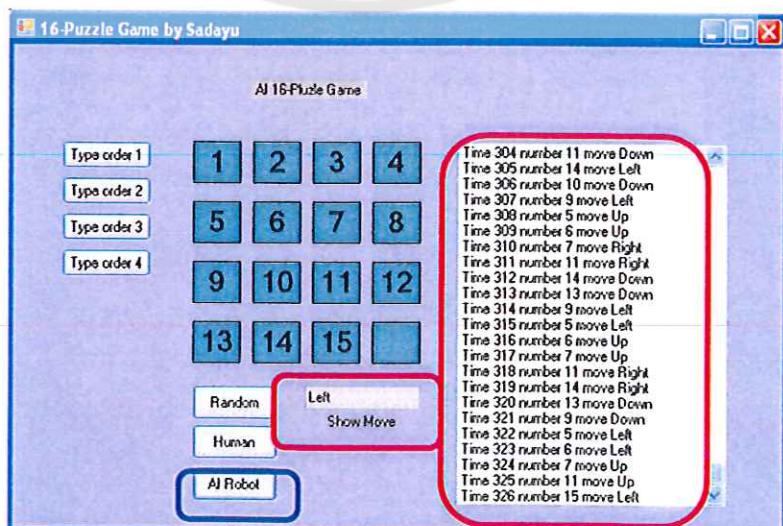
เมื่อทำการเลือกที่ปุ่ม “AI Robot” จะเป็นการเล่นเกมด้วยปัญญาประดิษฐ์ซึ่งตัวโปรแกรมปัญญาประดิษฐ์จะทำการหาคำตอบเอง ค่าขั้นตอนการทำงานที่ได้จะแสดงบน Message box, Text box และ Text list ดังรูป

รูปที่ 4.10 แสดงผลการเลือกปุ่ม AI Robot

จะสามารถเลือกปุ่ม AI Robot ได้ก็ต่อเมื่อทำการเลือกที่ปุ่ม Type order ต่างๆ และกดปุ่ม Random แล้วเท่านั้น

เมื่อกด Enter บน message box จะพบการทำงานของปัญญาประดิษฐ์จะเป็นขั้นตอนการทำงานของปัญญาประดิษฐ์ทั้งหมด และการจัดเรียงถูกต้องตามที่เลือกไว้

รูปที่ 4.11 แสดงผลการทำงานของ AI Robot

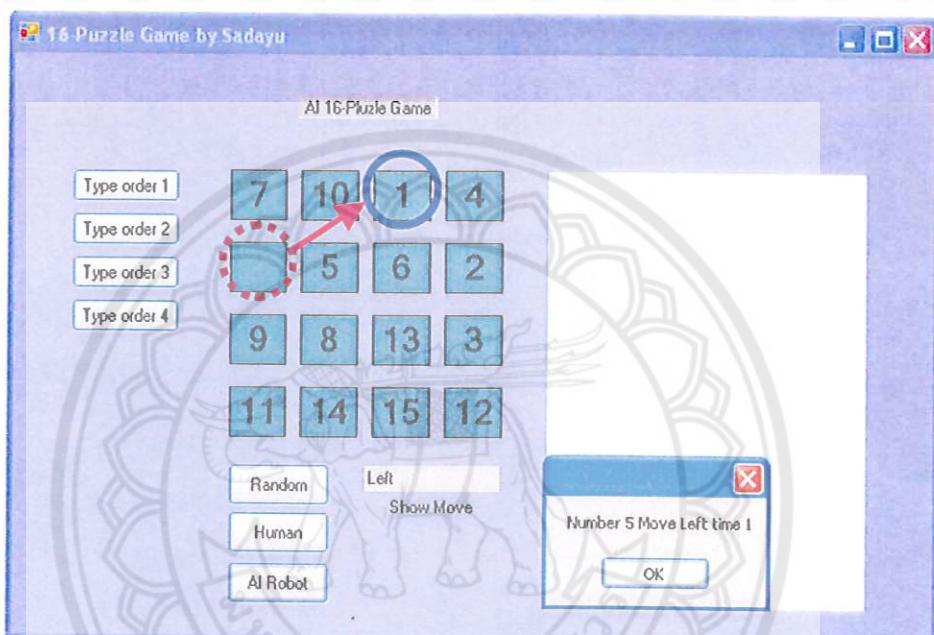
4.3 ผลการทำงานของปัญญาประดิษฐ์ในโปรแกรมเกม 16-Puzzle Game

สามารถแบ่งผลการทำงานของปัญญาประดิษฐ์ได้ 2 ขั้นตอนหลัก ได้ดังนี้

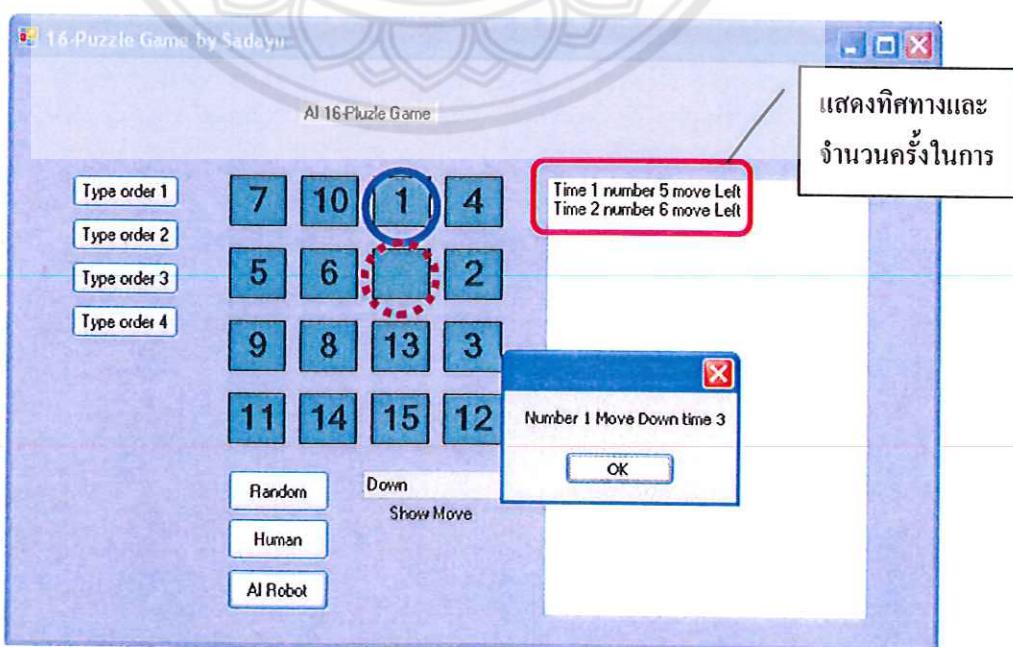
4.3.1 ผลการทำงานของปัญญาประดิษฐ์ในช่วงขั้นตอนที่ 1

ในช่วงขั้นตอนที่ 1 นี้สามารถแสดงผลการทำงานของปัญญาประดิษฐ์ได้เป็นช่วงการทำงาน ดังนี้

- ผลการทำงานช่วงการสับค่าตัวเลขกับช่องว่างเพื่อเลื่อนเข้าใกล้ตัวเลขที่ต้องการ

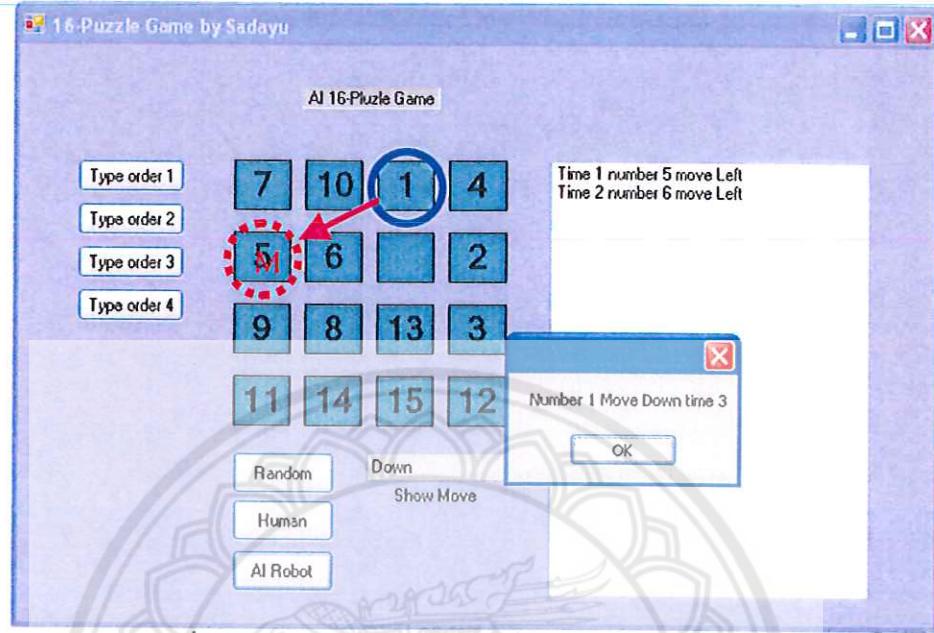

รูปที่ 4.12 แสดงผลระยะของช่องว่างกับค่าที่ต้องการ

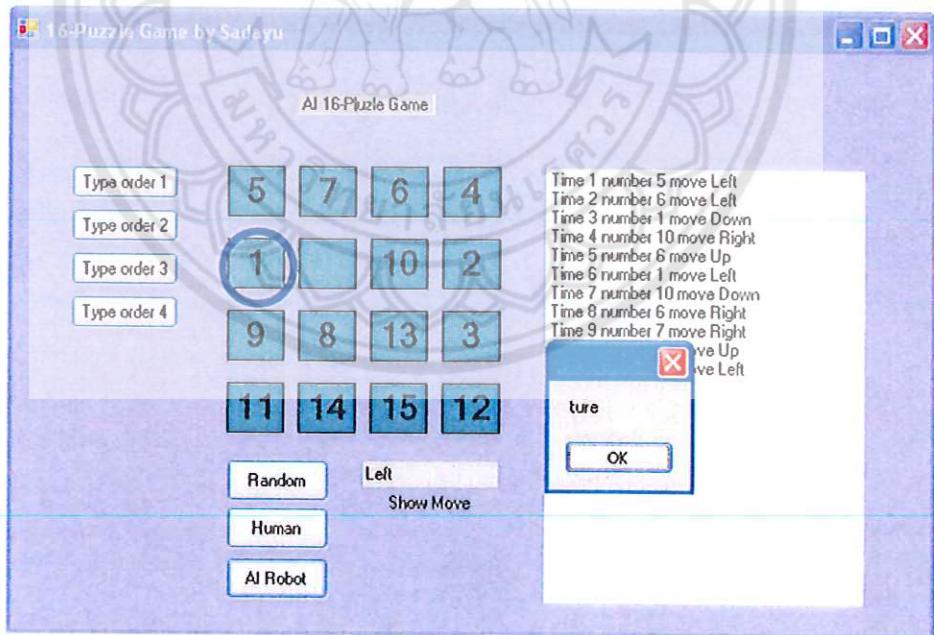

รูปที่ 4.13 แสดงผลเมื่อช่องว่างอยู่ใกล้ค่าที่ต้องการ

- ผลการทำงานช่วงการสลับค่าตัวเลขกับช่องว่างเพื่อเลื่อนตัวเลขที่ต้องการสู่จุดที่ทำการกำหนดไว้

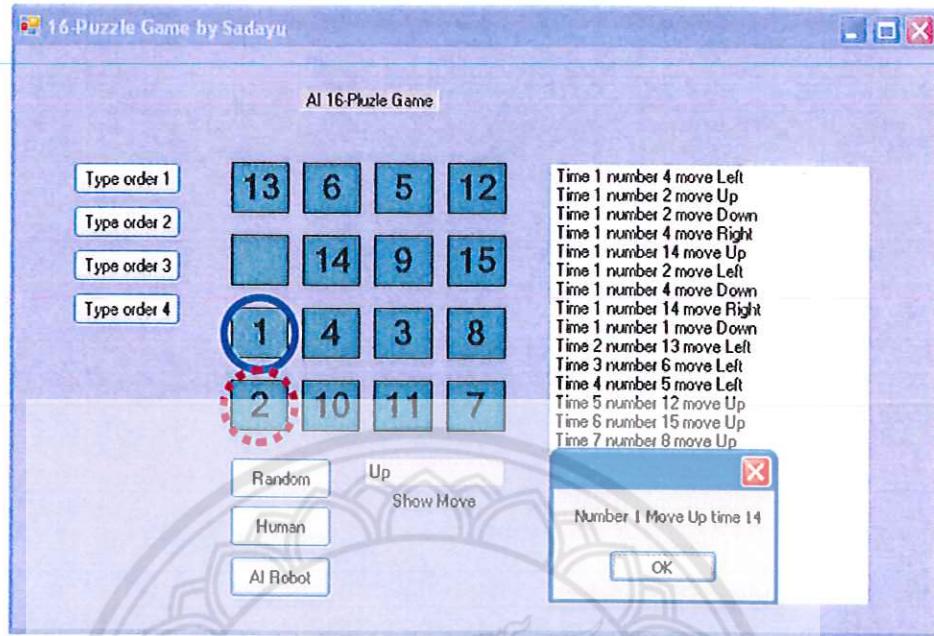

รูปที่ 4.14 แสดงผลระบบของค่าที่ต้องการกับจุดที่กำหนด

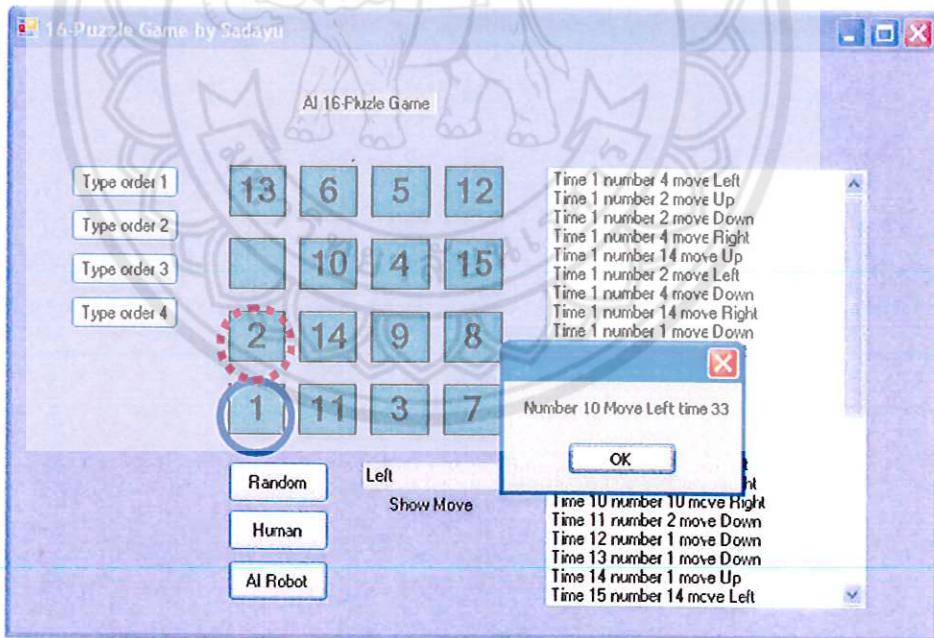

รูปที่ 4.15 แสดงผลเมื่อค่าที่ต้องการเข้าสู่จุดที่กำหนดไว้

- ผลการทำงานช่วงการสลับตัวเลขกับช่องว่างที่เป็นปัญหาพิเศษเงื่อนไขที่ 1

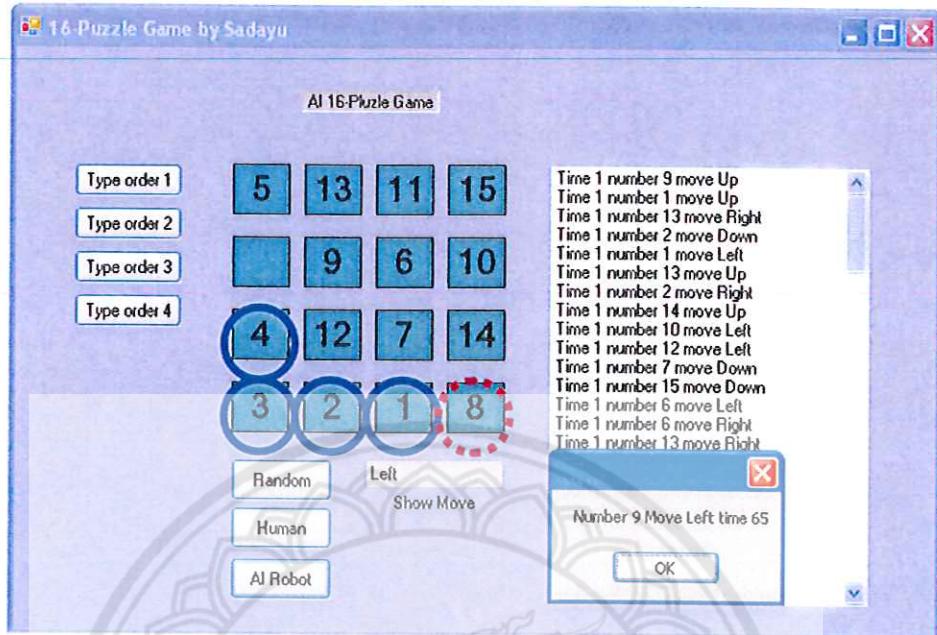

รูปที่ 4.16 แสดงปัญหาจากเงื่อนไขพิเศษที่ 1

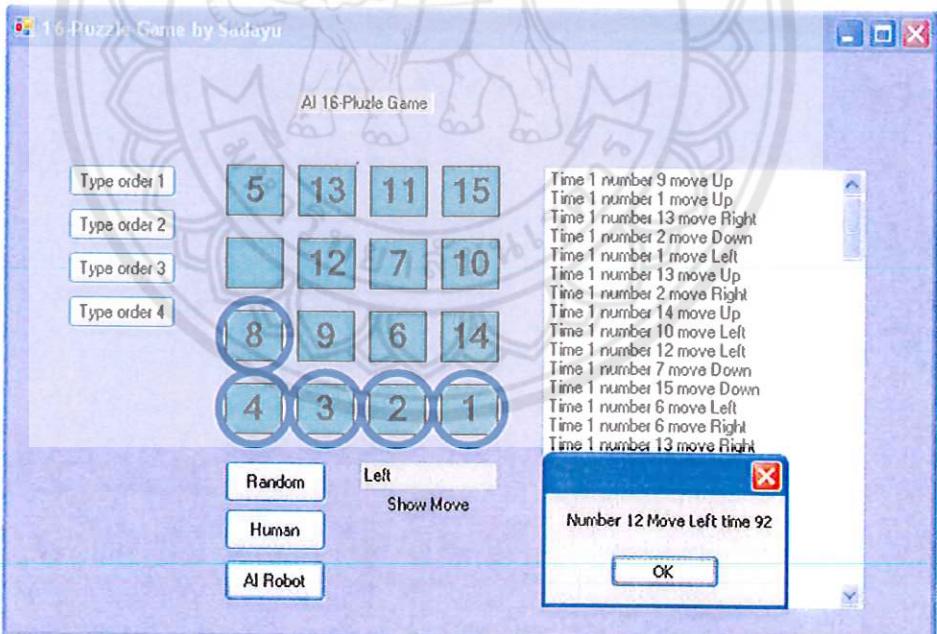

รูปที่ 4.17 แสดงผลการแก้ปัญหาจากเงื่อนไขพิเศษที่ 1

- ผลการทำงานช่วงการสลับตัวเลขกับช่องว่างที่เป็นปัญหาพิเศษเงื่อนไขที่ 2

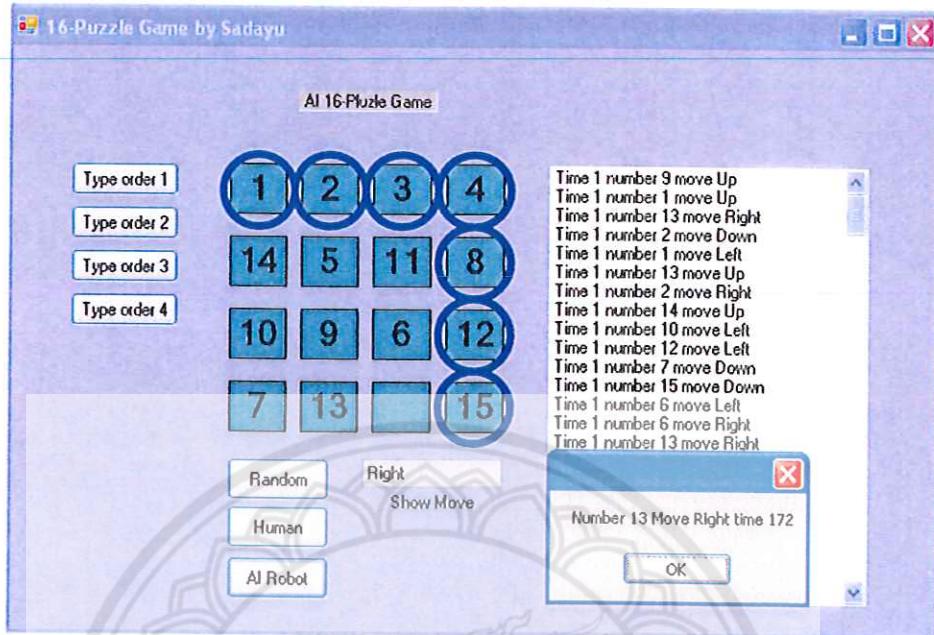

รูปที่ 4.18 แสดงปัญหาจากเงื่อนไขพิเศษที่ 2

รูปที่ 4.19 แสดงผลการแก้ปัญหาจากเงื่อนไขพิเศษที่ 2

- ผลการจัดเรียงที่เสร็จสิ้นของขั้นตอนที่ 1

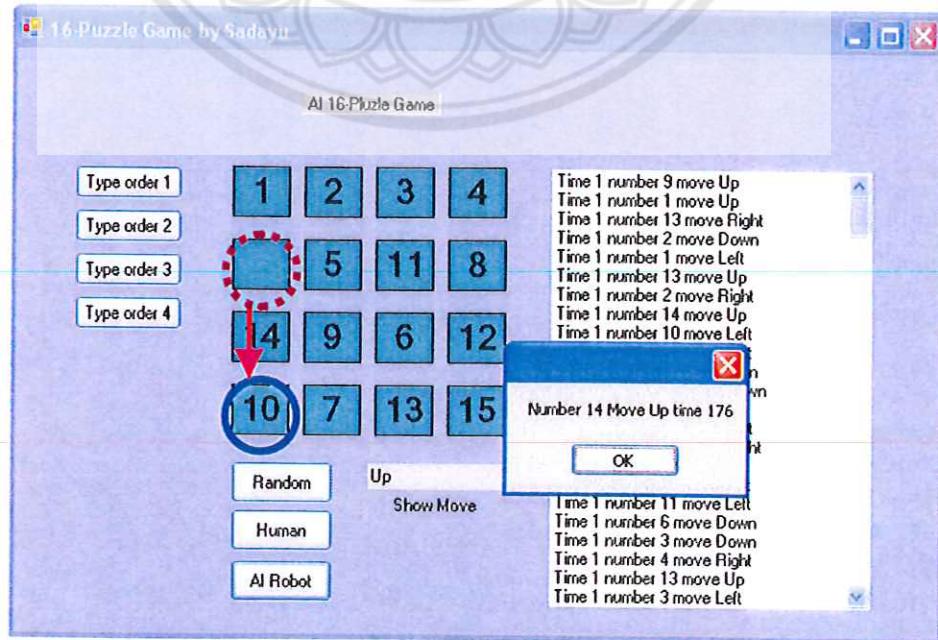

รูปที่ 4.20 แสดงผลการจัดเรียงในขั้นตอนที่ 1

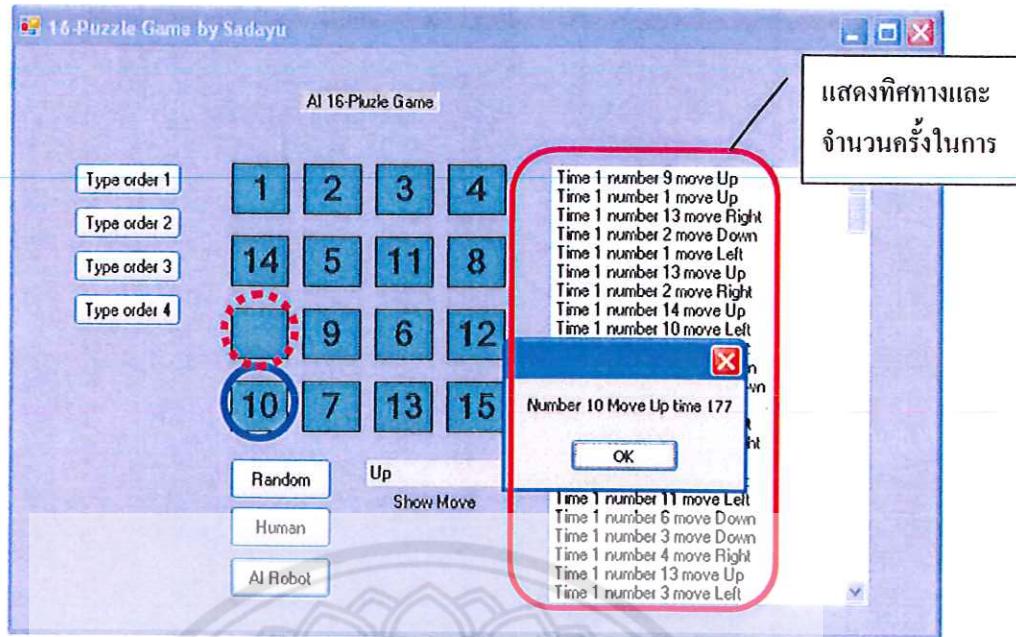
4.3.2 ผลการทำงานของปัญญาประดิษฐ์ในช่วงขั้นตอนที่ 2

ในช่วงขั้นตอนที่ 2 นี้ สามารถแสดงผลการทำงานของปัญญาประดิษฐ์ได้เป็นช่วงการทำงาน ดังนี้

- ผลการทำงานช่วงการสลับค่าตัวเลขกับช่องว่างเพื่อเดินเข้าใกล้ตัวเลขที่ต้องการ

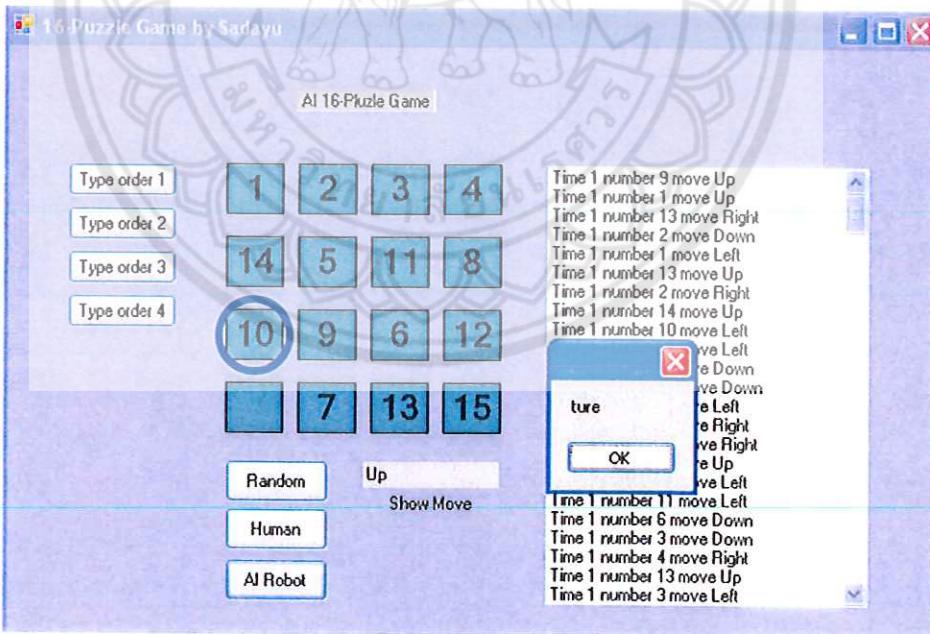

รูปที่ 4.21 แสดงผลกระทบของช่องว่างกับค่าที่ต้องการ

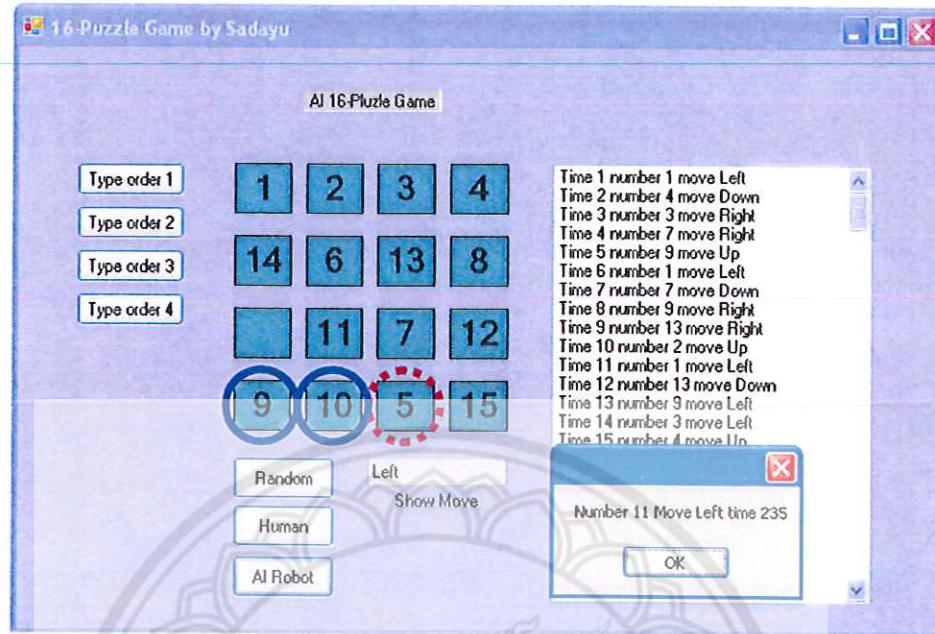
รูปที่ 4.22 แสดงผลเมื่อช่องว่างอยู่ใกล้ค่าที่ต้องการ

- ผลการทำงานช่วงการสลับค่าตัวเลขกับช่องว่างเพื่อเลื่อนตัวเลขที่ต้องการสู่จุดที่ทำการกำหนดไว้

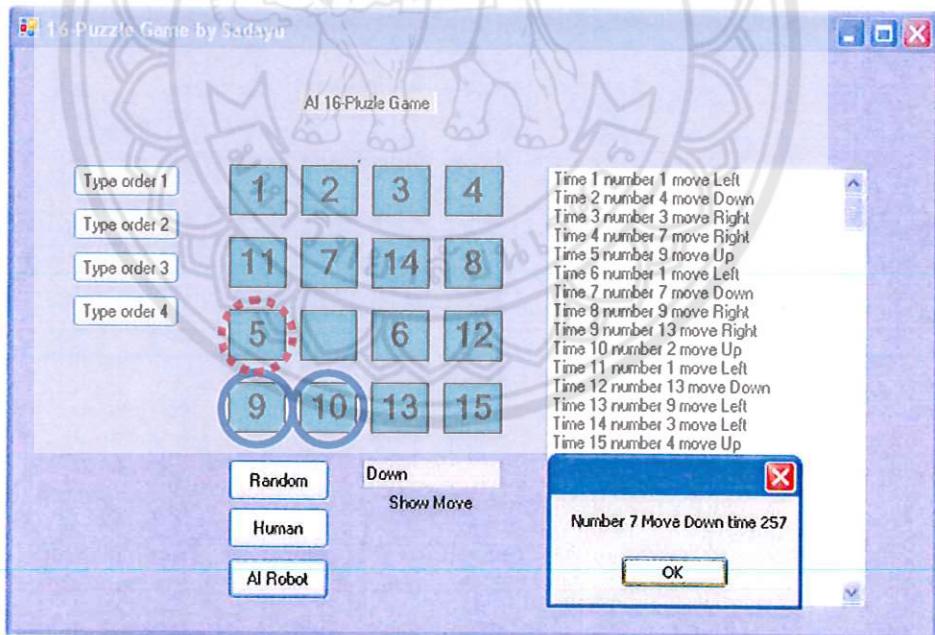

รูปที่ 4.23 แสดงผลเมื่อค่าที่ต้องการเข้าสู่จุดที่กำหนดไว้

- ผลการทำงานช่วงการสลับตัวเลขกับช่องว่างที่เป็นปัญหาพิเศษเงื่อนไขที่ 1

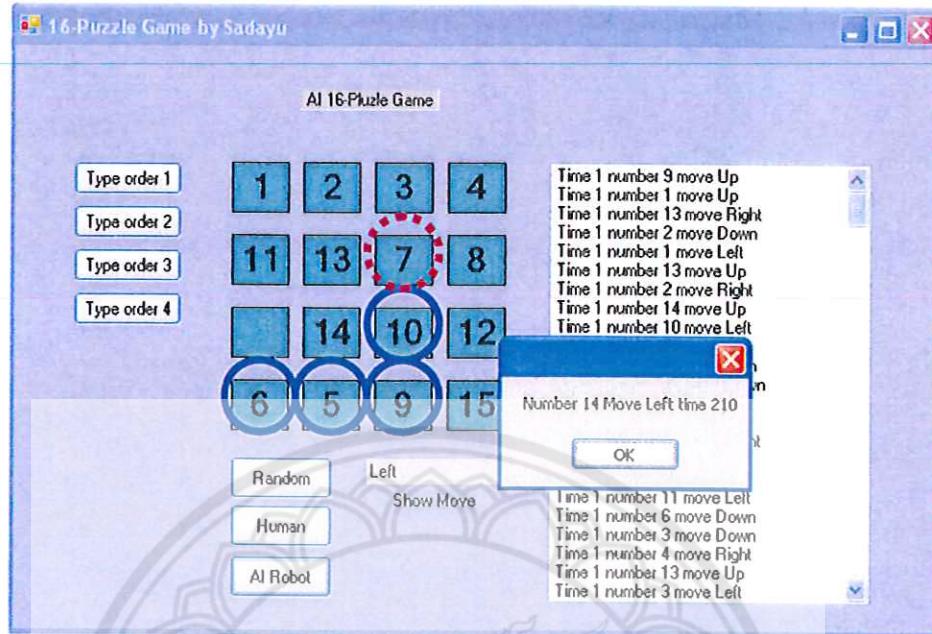

รูปที่ 4.24 แสดงปัญญาจากเงื่อนไขพิเศษที่ 1

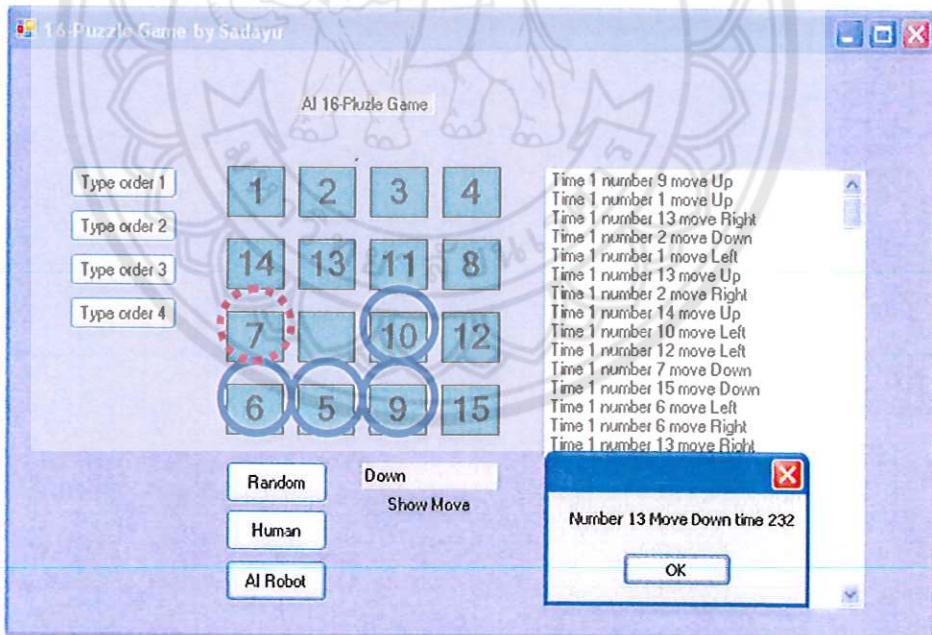

รูปที่ 4.25 แสดงผลการแก้ปัญญาจากเงื่อนไขพิเศษที่ 1

- ผลการทำงานช่วงการสลับตัวเลขกับช่องว่างที่เป็นปัญหาพิเศษเงื่อนไขที่ 2

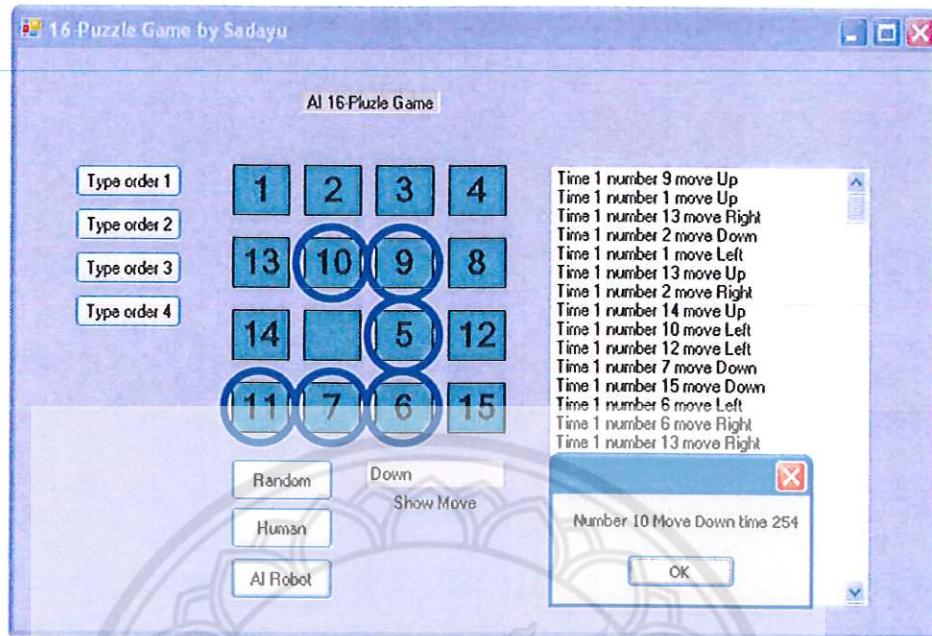

รูปที่ 4.26 แสดงปัญญาจากเงื่อนไขพิเศษที่ 2

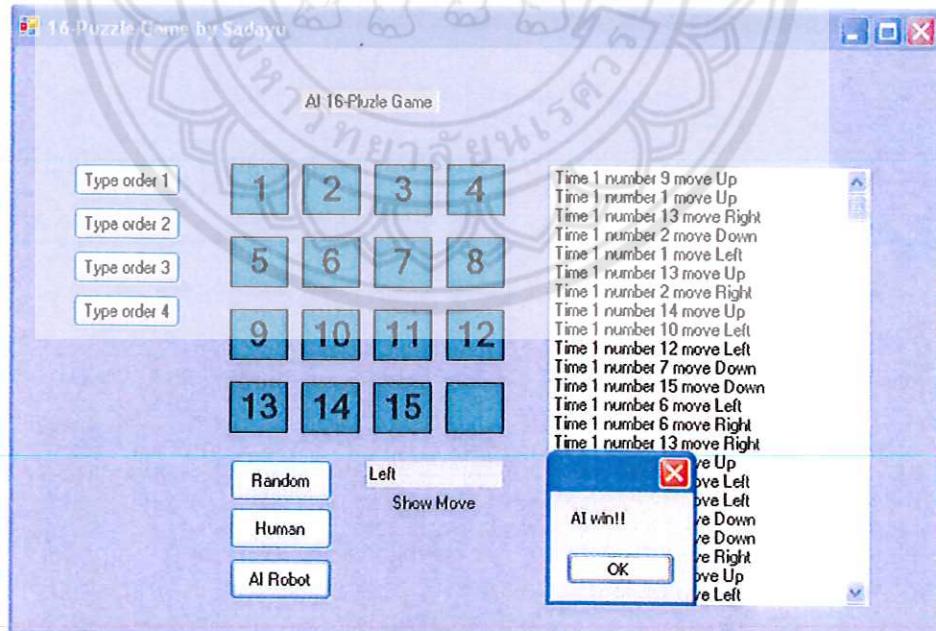
รูปที่ 4.27 แสดงผลการแก้ปัญญาจากเงื่อนไขพิเศษที่ 2

- ผลการจัดเรียงที่เสร็จสิ้นของขั้นตอนที่ 2

รูปที่ 4.28 แสดงผลการจัดเรียงในขั้นตอนที่ 2

- ผลการจัดเรียงเพื่อให้ได้ลำดับที่ถูกต้องโดยใช้กระบวนการจัดเรียงค่าที่ถูกต้อง

รูปที่ 4.29 แสดงผลการจัดเรียงเพื่อให้ได้ลำดับที่ถูกต้อง

4.4 ผลการทำงานของปัญญาประดิษฐ์ ในโปรแกรมเกม 16-Puzzle Game ในแต่ละรูปแบบการจัดเรียง

4.4.1 การออกแบบการทดลอง

- กำหนดให้ปัญญาประดิษฐ์ทำสลับแก้ปัญหาเกม 16-Puzzle ทั้งหมด 4 รูปแบบการจัดเรียง

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	

1	2	3	4
8	7	6	5
9	10	11	12
	15	14	13

1	2	3	4
12	13	14	5
11		15	6
10	9	8	7

1	12	11	10
2	13		9
3	14	15	8
4	5	6	7

รูปที่ 4.30 แสดงรูปแบบการจัดเรียงทั้ง 4 รูปแบบ

- ในแต่ละรูปแบบการจัดเรียงนั้นกำหนดให้มีการแก้ปัญหาของปัญญาประดิษฐ์ รูปแบบละ 30 ครั้ง
- บันทึกผลการทดลอง และทำการสรุปผลที่ได้

4.4.2 ผลการทดลองการสลับค่าจัดเรียงของปัญญาประดิษฐ์

จากที่ได้ทำการทดลองพบว่าปัญญาประดิษฐ์สามารถแก้ปัญหาโดยการสลับเลขได้ถูกต้องทุกครั้ง และจำนวนการเดื่อนในแต่ละครั้ง มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงผลการสลับหาคำตอบที่ถูกต้องจำนวน 30 รอบของปัญญาประดิษฐ์ ทั้งหมด 4 รูปแบบ

ครั้งที่	จำนวนครั้งในการสลับจนถูกต้อง			
	Type order 1	Type order 2	Type order 3	Type order 4
1	288	268	277	248
2	270	228	253	271
3	272	254	270	266
4	303	267	273	259
5	316	260	260	297
6	314	274	262	247
7	311	230	266	264
8	298	261	251	257
9	294	230	269	298
10	306	275	254	278
11	301	244	298	286
12	272	247	274	274
13	313	240	254	254
14	319	291	268	268
15	324	294	235	312
16	294	288	301	268
17	269	316	286	244
18	318	232	298	268
19	318	272	245	257
20	294	282	267	277
21	303	269	256	298
22	310	286	257	244
23	293	250	266	269
24	328	277	269	288
25	270	238	283	293
26	288	282	277	321
27	284	281	264	258
28	323	273	276	264
29	241	245	285	278
30	322	258	265	295
เฉลี่ย	298.5333	262.8667	268.6333	273.3667

**4.4.3 สรุปผลการทดลองการสลับค่าจัดเรียงของปัญญาประดิษฐ์
จากผลการทดลองที่ผ่านมาสามารถสรุปได้ดังนี้**

ตารางที่ 4.2 ตารางสรุปผลของปัญญาประดิษฐ์ในการจัดเรียงทั้ง 4 รูปแบบ จำนวน 30 ครั้ง

รูปแบบที่	น้อยที่สุด	มากที่สุด	ค่าเฉลี่ยในการสลับหากำตอง	
รูปแบบที่ 1 (Type order 1)	241	328	298.5333	299
รูปแบบที่ 2 (Type order 2)	228	316	262.8667	263
รูปแบบที่ 3 (Type order 3)	235	301	268.6333	269
รูปแบบที่ 4 (Type order 4)	244	321	273.3667	273

บทที่ 5

บทสรุป

จากการทำการทดลองเล่นเกม 16 – Puzzle โดยใช้ปัญญาประดิษฐ์ที่พัฒนาขึ้น โปรแกรมได้ทำการจัดเรียงตัวเลขที่ถูกคละไว้ให้จัดเรียงอยู่ในรูปแบบใหม่ที่ถูกต้อง โดยอาศัยหลักการและกฎภูมิที่คิดค้นขึ้นเพื่อเป็นแนวทางการตัดสินใจของปัญญาประดิษฐ์ เช่น หลักการลดทอนพื้นที่ในการจัดเรียง หลักการแบ่งบริเวณเพื่อการตัดสินใจในการจัดเรียง เป็นต้น โดยทฤษฎีดังกล่าววนมาพัฒนากระบวนการขั้นตอนการทำงานเพื่อให้การจัดเรียงค่าตัวเลขถูกต้อง เช่น การจัดแบ่งบริเวณเพื่อใช้ในการตัดสินใจ หรือการกำหนดเงื่อนไขในการตัดสินใจสลับค่าในแต่ละบริเวณ การออกแบบทิศทางการเดินโดยการกำหนดจุดหมายของค่าที่ทำการสลับ และการกำหนดวิธีการเดินเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อการจัดเรียงที่ถูกต้องในกรณีพิเศษค่าๆ เป็นต้น ซึ่งผลการทำงานของปัญญาประดิษฐ์ที่ทำการพัฒนาขึ้นสามารถทำงานตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยสามารถสรุปการทำงานได้ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการใช้โปรแกรมปัญญาประดิษฐ์สลับค่าจัดเรียงให้ถูกต้อง

จากการทดลองเริ่มการทำงานของปัญญาประดิษฐ์กับเกม 16-Puzzle พิจารณาจากผลของการสลับค่าห้าค่าตอบทั้งสิ้น 30 ครั้งในแต่ละรูปแบบ ปัญญาประดิษฐ์สามารถสลับค่าได้ถูกต้องทั้ง 4 รูปแบบ จึงสามารถนั่นใจได้ว่า ปัญญาประดิษฐ์สามารถทำการสลับค่าห้าค่าตอบที่ถูกต้อง

5.2 ปัญหาและอุปสรรค

ในการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์นี้ได้เกิดปัญหาในการทำงานของโปรแกรม โดยมีปัญหาและวิธีแก้ไข ดังนี้

- ปัญหาจากการ Random ตัวเลข 0 -15 แล้วนำไปใส่ในช่องว่างเพื่อเป็นการคละค่า ซึ่งเหตุการณ์นี้จะทำให้เกิดปัญหาที่ว่า เมื่อทำการจัดเรียงไปแล้วจะเกิดเหตุการณ์ที่ไม่สามารถจัดเรียงให้ถูกต้องได้จะเหลือคู่ตัวเลขหนึ่งที่ไม่สามารถเข้าตำแหน่งได้ เนื่องจากการซุ่มดังกล่าวทำให้เกิดความสัมพันธ์ในการสลับที่ผิดปกติไปนั้นคือ การสลับค่าในเกมนั้นจะเกิดความสัมพันธ์ที่น้อยที่สุดคือ 2 คู่ตัวเลข เนื่องจากการสลับหนึ่งครั้งจะอยู่ในรูปแบบ 2×2 ค่าที่เปลี่ยนแปลงตำแหน่งจะเปลี่ยนแปลงแบบคู่ ดังนั้นถ้าทำการซุ่มแบบเดิมจะทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ผิดเพี้ยน

ด้วยเหตุนี้จึงทำการแก้ไขโดยทำการคละโดยการซุ่มสลับนั้นก็ทำการซุ่มทิศทางการสลับค่าเป็นจำนวนหลายๆ รอบ ซึ่งการทำแบบนี้จะยังอยู่ในความสัมพันธ์ในการสลับที่ถูกต้องอยู่ เมื่อเปลี่ยนมาใช้วิธีดังกล่าวแล้วก็ไม่เกิดปัญหาการหาคำตอบไม่ได้อีกต่อไป

- ปัญหานี้ของจากตอนเริ่มการทำงานของปัญญาประดิษฐ์ต้องแสดงค่าเสนอเพื่อการแสดงขั้นตอนในแต่ละการสลับค่า ซึ่งในที่ต้องการที่จะให้ปัญญาประดิษฐ์ทำงานเองโดยที่ใช้วิธีด้วยการหน่วงเวลา จึงทำการแก้ไขโดยการใส่ฟังก์ชันหน่วงเวลาในแต่ละการสลับโดยกำหนดค่าเวลาแต่ละครั้งของการสลับอยู่ที่ 0.125 วินาทีต่อการสลับ 1 ครั้ง ทำให้การทำงานของปัญญาประดิษฐ์ต่อเนื่อง และเห็นทิศทางการเดินได้ชัดเจนมากขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ที่ใช้ในการสลับค่าตัวเลขเพื่อทำการจัดเรียงตัวเลขตามรูปแบบที่ถูกต้องได้แล้วนั้น โปรแกรมปัญญาประดิษฐ์นี้ยังสามารถนำไปพัฒนาต่อได้ดังนี้

- จากเดิมที่เป็นขนาด 4×4 แล้วยังสามารถที่จะนำไปพัฒนาเป็นขนาด $M \times N$ ได้
- ไม่เพียงแต่การนำไปจัดเรียงตัวเลขในขนาดต่างๆเท่านั้น ยังสามารถนำพัฒนาใช้กับการจัดเรียงรูปภาพได้ในขนาดต่างๆ ได้เช่นกัน

เอกสารอ้างอิง

[1] Stuart J. Russell and Peter Norvig. Artificial Intelligence A Modern Approach Second Edition.

PRENTICE HALL, USR, NJ 07458

ประวัติผู้เขียนโครงการ

ชื่อ นายสดาญ น้อยบุตร
ภูมิลำเนา 282 หมู่ 8 ต.ทุ่งเสลี่ยม อ.ทุ่งเสลี่ยม จ.สุโขทัย 64150
ประวัติการศึกษา
- จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาจากโรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชูปัฒนก์
จังหวัดสุโขทัย
- ปัจจุบันกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4
สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร

E-mail Sadayu_Kwang@hotmail.com

